

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 "
Pe 1 lună 2 "
Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.

Pentru România și străinătate nril de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE se primesc la adm-
nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Ge-i de făcut?

(*) E chestie numai de puțin timp până ce proiectul de lege școlar al contelui Apponyi să fie votat și în Camera magnaților iar după aceea să i-se dea și sancționarea regală.

Până să fie însă aplicată și partea a doua a proiectului, care ne privește mai ales pe noi, românii, căci dintre naționalități numai noi avem școli exclusiv confesionale, mai sunt trei ani.

Dacă suntem popor conștiu de menirea și puterile sale, și mai ales conștiu de primejdiile ce cuprinde proiectul lui Apponyi, anii aceștia trebuie să-i consacram unei lucrări intensive de pregătire: legea — azi încă proiect — să ne găsească gata, organizați! Unde sunt mijloace ori pot fi găsite, pentru susținerea școlilor, să fie puse în aplicare. Unde nu putem răzbi, ci vom avea teren de abandonat, să ne dăm sama și cât și cum abandonăm.

Cu alte cuvinte să organizăm forțele noastre culturale; prin inițiativa câtă mai putem avea la umbra sfintei noastre biserici, și fiecare cărturar cât poate în particular, să suplinim, să punem la loc ceea ce ne ia Apponyi. Dacă suntem popor de viață, va trebui să ajungem a găsi mijloacele de apărare, mijloacele de-a cultiva și pe mai departe limba și spiritul românesc în sinul copiilor și a tinerimei adulte mai ales.

Rezistența pasivă, pe care o recomandă confrății din Budapesta, ierte-ni-se observarea: dar n'are nici un înțeles. Întâi pentru că n'o putem executa! Pasivitatea la alegeri, am putut să ne convingem în cele trei decenii de experiență, a fost un humbug.

Cum o să putem atunci să organizăm rezistența pasivă a — copiilor?! Mai ales că stăpânirea are un arsenal întreg de mijloace pentru a-i sili să meargă la școală... Și aci ne gândim nu de-a dreptul la jandarmi (căror confrății noștri din Budapesta vor să le dea prilej ca »zi de zi, să vină pela casele oamenilor și, ca ienicerii de odinioară, să fie siliți să răpească dela sinul maicelor jertfele maghiarizării«), ci la amende!

Să zicem anume, că s'ar găsi sate întregi de copii, cari ar sta bucuroși acasă. Întrebăm însă câți la miie dintre părinți ar putea să înfrunte amenzi colosale ce li-s'ar aplica? Și chiar dacă s'ar găsi astfel de eroici și bogați părinți, ar fi oare cu cale ca anual să ne sărăcim cu milioane?

Ca simplă demonstrație, în ziua aplicării legii, ar mai merge treaba. Să ne gândim însă, că avem a face cu jandarmi brutali, cari ar băga groază pe toată viața în bieții copii. Ar resuna satele nu de împotrivi eroice, ci de țipetele copiilor înspăimântați.

Nici nu ne vine a crede că articolul cu rezistența pasivă în felul acesta apărut în organul budapestan, este o emanare a părerii clubului parlamentar român. O corporație politică serioasă nu poate să propage astfel de idei și cu atât mai puțin credem că o să se apuce a face pregătirile pentru aplicarea acestor idei absurde.

Nu admitem lucrul acesta nici ca — *spe-rietoare*. Confratele din Budapesta scrie anume, că lucrurile acestea să le spunem »definitiv și ultima dată M. Sale«...

Prea bine, să zicem că ar fi cine să le spună: întrebarea este însă că fi-vom în stare să executăm — *amenințarea*?... Și aruncând vorbe late în — vânt, nu ne-am făcut oare de râs?

Să nu ne ademenească pilda polonezilor. Din alt aluat sunt frământați oamenii aceia, alte împrejurări: cultură și bogăție, domină acolo. Și mai ales s'au purtat alte lupte până să ajungă la acest grad de inversunare.

Mai este și un alt motiv pentru care credem că nu trebuie să admitem acest fel de luptă. Presupunând că ne-am ști și putea împotrivi executării legii; naște însă întrebarea: oare n'am da prilej ca guvernul să facă atunci vre-o lege și mai și, pentru a sufoca în noi orice pornire? Și netrimitând copii la școală, fi-vom în stare ca să le dăm instrucție și educație acasă, în chip particular?

Credem că păreri dezvoltate în articolul confrăților budapeșteni vor și rămâne izolate, iar lupta trebuie pornită pe teren practic, așa cum în adunările populare de la Băița și Vințul de jos a propagat și părintele Moța din Orăștie:

»Vom lăsa copiii să meargă la școală la care ne silește legea să-i dăm, dar fiindcă acea școală cu duh înstrăinat, nu mai are încrederea noastră, a părinților, — trebuie să ne luăm iar asupra-ne marea grijă a învățării copiilor noștri!

»De azi încolo fiecare părinte român, fiecare mamă română, care știi carte, sunt dator a se face dascăli în cercul din jurul lor! Fiecare român ce știe ceti, va lua iarna în afară de fiul său, pe nepoțelul său cutare, ba pe copilul vecinului cutare, și va ținea cu el un fel de școală, învățându-l și pe acela a ceti bine românește, — așa că unde azi am avut un dascăl român, de azi încolo să avem 20, ba 30 și mai mulți, dascăli și dascălițe de voe bună, apostoli ai învățaturii de carte românească! Și fiecare să-și țină de mândrie a sa, a putea arăta primăvara, că iacă și eu am învățat în iarna asta pe un copil, pe o fetiță, al său ori al altuia, carte românească! Vor face apoi să ajungă toți a ceti o foare, ori carte bună, din care să câștige și mai multă dragoste de ceti și spor în știința asta.

»Ba și copilul pe care școala ungurească l-a învățat a ceti ungurește, noii apostoli îl vor întoarce la adevăr, arătându-i că slova cutare, care ungurește a învățat că o chiamă așa, românește se zice așa. Și azi un pic, mâne un pic, îl aduc și pe el la cartea românească, tocmai cu ajutorul cunoștinței de litere primite în școala statului, și-l fac să ajungă tocmai la contrarul dela aceea, ce școala maghiară nădăjduia în taină, să facă din el!

În felul acesta dorința guvernului din Pesta, ca cultura românească, să se stărpească după aducerea legii nouă, care nimicește buna școală română de azi, nu numai că nu se va împlini, ci această carte și cultură, se va chiar răspândi și mai mult, dacă noi vom fi oameni vrednici și înțelegători ai chemării și datorinței noastre față de neam! Că tocmai legea asta, trebuie să ne împinteneze a ne face unul fiecare apostol al cărții și culturii românești, răspândindu-o cu mult mai mult încă, decât în trecut, și având toată grija ca și copii cari vor ajunge în școală ungurească, să-și agonisească negreșit și bine carte românească!

Nu e chestie numai de istețime, ca așa să facem: să profităm chiar de prilejuri când se lovește în noi, ci e chestie de viață să ne organizăm pentru suportarea celei mai grele lupte ce ni-s'a impus vreodată. Iar organizarea aceasta n'are să fie făcută incidental, pentru a rezista pasiv o zi, o lună ori un an, ci bine să ne dăm seamă: nu fac ungurii legi azi, pentruca să le schimbe mâne! Organizarea forțelor se va face pentru vreme îndelungată... Așa ca dacă lor nu li-se urește cu încercările, nici noi să nu succumbăm, ori câte rele ne rezervă regimul ce se va inaugura pe urma dezastroasei activități alui Apponyi.

Critică obiectivă.

— Păreră lui Brailsford despre maghiari. —

Critica, pe care le-o facem noi corifeilor zilei, nu e luată în seamă. De multe-ori, adevărat, poate că nu suntem destul de obiectivi.

O critică străină însă, și mai ales venită din Anglia, va fi de sigur observată de matadorii, cari dau înainte cu ochii închiși, călcând în picioare liberalism, umanitarism, drept și dreptate.

Brailsford e deputat englez liberal cu multă trecere și e bun cunoscător al chestiilor balcanice. Critica, ce o spune deci, despre stăpânitorii noștri, e cu atât mai grea în cumpănă.

După cum am amintit deja în nrul trecut, membrii societății »Eighty Club«, cari vizitaseră în Budapesta pe corifeii coaliției, într'un volum, intitulat *Ungaria*, dau un raport despre cele experiate cu prilejul vizitei lor în capitala noastră. Cum însă acești oaspeți sărbătoriți ai Ungariei n'au făcut altceva decât au petrecut, iar stările din țară le-au văzut prin prisma coaliției și prin sticlele de șampane — e natural, că nu și-au putut câștiga informațiuni exacte despre adevărata situație politică și socială dela noi.

De aceea Brailsford se simte necesitat să se ocupe cu »Ungaria« »Eighty Club«-ului și să spună el, că ce este și ce nu este în Ungaria maghiarilor — și a naționalităților.

După ce în nrul nostru de ieri am publicat o constatare engleză asupra referințelor dela noi, astăzi lăsăm să urmeze și o parte din critica lui Brailsford, apărută în ziarul »Daily News.« E de remarcă, că și acest ziar e guvernamental, după cum e și »Eighty Club.« Lăsăm cuvântul lui Brailsford:

Dintre pildele duratei, romantic de lungi, a amintirii poate cea mai miraculoasă este însuflețirea pentru Ungaria și pentru maghiari, care și azi mai, există în Anglia. Maghiarii s'au răsfrăit înainte cu cinci-zeci de ani împotriva asuprii austriace, au luptat cavalereste și categoric împotriva ei și prin personalitatea atrăgătoare a lui Kossuth Lajos și-au atras simpatia Angliei. Majorității englezilor nu-i este cunoscută istoria timpului următor. Vechea însuflețire pentru Ungaria însă și neîncrederea față cu Austria și astăzi există. Răsunetul acestei însuflețiri tradiționale este cartea, pe care Mister Fisher Ungwin a tipărit-o

(»Hungary«), din încredințarea mai multor membri ai »Eighty Club«-ului, cari făcuseră excursie vara trecută în Budapesta. Ungaria a obținut autonomie desăvârșită, iar hărțuiala ei cu Austria nu e lupia unui popor asuprit împotriva tiraniei concentrate, ci totul se reduce la gelozia între două rase și între doi vecini, cari emulează. Austria a trecut printr'o transformare înceată și dureroasă, politica ei urmată față cu rasele negere mane a fost însoțită de multă paciență și tocmai pe timpul vizitei din anul trecut s'a apucat să introducă sufragiul universal. *Ungaria însă este fara care va rămâne patria clasică a drepturilor înegale și a domniei de rassă.* Dar cu toate acestea legenda dela 1849 și-a susținut căldura și continuitatea.

Cartea e plină cu documente, dar lipsește din ea un lucru interesant. Nu reproduce acel articol de fond în limba engleză, pe care ziarul muncitorilor din Budapesta l-a publicat de dragul deputațiunei. Acest articol a *zugerăvit* cu furie, cu amărăciune și poate exagerând, dar totuși, *cât se poate de fidel* *coalitia maghiară dominatoare când a numit-o cea mai puțin liberală dintre toate partidele europene. Această coalitie este asociatia aristocraților și marilor comercianți, a liber cugetătorilor și a clericalilor radicali și nu ia ținută categorică față de nimic, ci numai față de supremația politică a rasei maghiare.* Nu maghiarii compun Ungaria; ei fac numai 40 procente din populația țării. *Puterea lor se bazează pe o tradiție feudală de veacuri, care le-a dat putere, ca pe slavi și pe români să-i pună în rândul rasselor supuse, cărora le-au negat drepturile politice.* Cea mai recentă ceartă a lor cu Austria a fost *urmare a ambiției lor de-a maghiariza armata și de-a octroa naționalităților limba maghiară.*

Maghiarii sunt jaluzi de poziția lor, ce o ocupă în Europa și de aceea înaintea străinătății se prezintă totdeauna în lumină liberală. Susțin, că ei au fost zidul de apărare al Europei în fața turcilor. Admiratorii lor de obicei sunt atât de complezanți, să uite, că *tot de atâtea ori s'au luptat alături cu turcii de câte ori împotriva lor, că împotriva Vienei au pornit împreună cu Soliman, că însuși eroul național al lor, George Rákoczi a fost aliatul turcilor și că nu există dușman mai încăpăținat al liberării creștinilor din Balcani, decât actuala oligarhie maghiară.* Ca să fie desăvârșită comedia în onoarea oaspeților dela »Eighty Club« s'a ținut un consiliu special asupra legislației chestiei muncitorilor. Dl Kossuth a spus câteva fraze curtenitoare despre Cobden și Bright. Neamestecul statului și refuzul brusc sunt principiile dominante ale legislației chestiei

muncitorilor. Până la 1903 nici urmă n'a fost de inspecție în fabrici, ori în mine și nici azi nu e codificat acest lucru; responsabilitatea patronilor în cazuri de nenorociri pentru muncitori numai în anul din urmă a statorit-o legea. O singură pretenziune îndreptățită au maghiarii pentru a fi renumiți, aceea, că sunt cei din urmă și cei mai complezanți reprezentanți ai nobilimei cu sânge vânat nefalșificat de pe întreg rotogolul pământului, că s'au contopit cu »Constituția«, pentru că această constituție conține drepturile lor, că sunt romantici, poetici, feudali, orice, *numai liberali nu.*

Maghiarii au luat folosul celei mai extreme turburări de idei, care a sedus vr'odată în politică pe idealistii. Susțin despre sine, că sunt naționaliști și liberalismul simpatisează cu ideea națională. Dar ei prin naționalism înțeleg, ca o rassă să'și fie credincioasă ei înseși, iar nu ca toți locuitorii unei țări să se atașeze de unele idealuri, de o cultură, care se manifestează în istorie sau de o credință concentrată într'un organism politic. Naționalismul lui Mazzini și Garibaldi, care a contopit nordul cu sudul, a distrus conflictele dintre Florența și Veneția, îndreptățirea istorică și-a căutat-o în democratizarea vechilor republice și sancțiunea primită în literatura universală a fost de fapt substratul frumos al spiritului liberal. Ne-ar fi spre greutate să dăm alt înțeles mai înalt sentimentului național de azi maghiarilor, decât că invidiază pe nemși și diprețuesc pe slavi. *Un neam subjugat, care luptă împotriva stăruințelor oprimate ale unei dominațiuni despotice concentrate, ne este simpatic și pentru motivul, că face față atacului și își apără libertatea individuală.*

Sunt mai multe șanțe în Austria de stabilirea unui curent democratic, decât în Ungaria, a cărei mândrie și curaj înainte de asta cu o jumătate de veac promitea atât de mult.

Vor concede vecinii nostri, că Bailsford nu și-a câștigat informațiunile nici dela deputații nostri naționaliști, nici dela inteligența valahă, nici dela băncile, cari toți vreau să-și aservească poporul de rând valah.

Și cu toate acestea Bailsdorf, deși trăiește în Anglia cunoaște mai bine referințele politice și sociale din țară, decât dl — dr. Farkas Pál.

Transacțiunea. În cercurile politice a produs mare surpriză vorbirea unui președinte al unei societăți industriale și hotărârea acesteia luate cu prilejul întrunirii avute ieri la Wiener-Neustadt. Iată de ce e vorba:

— Industriașii austriaci se încred în actualul ministru președinte, dar se tem, că în locul lui va veni unul, în care nu vor putea fi cu încredere, prin urmare industria germană are nevoie să fie asigurată.

În urma acestei enunțări au redactat ministrului Beck o telegramă, în care îl roagă, ca în mesagiul de tron să intercaleze un pasagiu, în care să se garanteze meseriașilor, că nu se va sacrifica industria austriacă pentru înființarea industriei maghiare. Numai dacă vor auzi din gura Majestății Sale astfel de cuvinte liniștitoare, vor fi siguri de viitorul industriei Austriei. Dacă nu se va întâmpla acest lucru, atunci industriașii austriaci află, că va fi mai bine, ca guvernul austriac peste tot să nu mai continue tratativele cu guvernul ungar, ci să aștepte până ce din partea acestui guvern se va vătămă reciprocitatea și pe urmă Ungaria va lăsa seama în curs de o jumătate de an, ori un an, că ce consecințe vor urma pentru ea, dacă se va rupe de Austria.

Pașiciu, ministrul președinte sârb, în întoarcerea sa dela Londra se va opri la Viena și va vizita pe ministrul Aehrenthal.

Proiectul despre cheltuielile comune, despre care am scris și noi într'un număr din săptămâna trecută, a fost dezbătut ieri la întrunirea partidului independist. Oratorii contele Nicolaie Zichy, Farkasházy, Ugron, Szentiványi, ba chiar și Kossuth au luat poziție în contra votării, cerând ca mai întâiu să se dea *garanții constituționale,* la cari s'a angajat guvernul. În cele din urmă s'a ridicat Apponyi și a zis între altele:

— Mă bucur foarte mult, că acest proiect a ajuns la dezbateri înaintea partidului, pentru că primirea lui e chestie de încredere. Și e cu mult mai bine, *dacă partidul decide acum soarta guvernului, căci astfel deja acum va fi în poziția de a-și trage consecvențele și de a se elibera mai repede de greutatea, la care s'a angajat fără voie.* După această tânguire partidul a votat proiectul despre sumele erogate, cheltuite deja.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Pentru o sărutare!...

Se numea Gheorge, dar toții îi ziceau: *stârpi-tura* sau *monstru*. Era urât, diform, oribil chiar; mic, cocoșat, schiop, cu un obraz mare și larg... capul asemenea mare era așezat pe un gât scurt, umerii unul sus, altul mai jos, picioarele subțiri strâmbe... un singur lucru avea frumos: ochii de un albastru verde, cu o privire inteligentă, uneori dulce sau tristă, alte-ori bună sau răutăcioasă, ce expunea sau iubire sau ură. Batjocorit de toți, desprețuit de toți, de acel dispreț laș, pe care lumea îl dă în general nenorociților... el devenise rău, urând pe toți, fericirea îi făcea rău... frumosul rău! Nu cunoștea pe părinții săi; de sigur era fructul unei pasiuni culpabile, (căci nici surâsul mamei, nici iubirea ei, nu surâseseră vieții sale).

Obiect de milă și oroare, de compătimire și de desgust, trăia din mila ce i-o da micul orașel așezat sub poalele munților, unde fusese găsit aruncat într'o tristă noapte de iarnă, în dosul bisericii catedrale. Cum de nu murise, căci era ascuns, acoperit de zăpadă și aproape înghețat a fost o minune. Popa voise să-l boteze, să-i dea un nume, însă oamenii ignoranți, răi dedeseră nenorocitului, pe lângă acel al botezului, acel epitet neomenos, ce-l făcea să plângă de năcaz, pe sârmanul detestat de soarte! *Monstrul,* repetau toți râzând, când îl zăreau pe stradele orașului!

Clopotele sunau cu veselie, ducând cu sunetul

lor armonios, vestea învierii lui Isus Hristos, pe când poporul, sosea cu grămada spre a lua parte la marea slujbă a învierii.

Aprilie râdea prin câmpul înverzit, prin cerul de un albastru frumos, cântecul îngerilor par'că se cobora ca o muzică dulce în triumful maestos al corurilor ce ziceau: Hristos a înviat! Pace între oameni pe pământ! Sărbare și veselie peste tot, în cer ca și pe pământ, în flori... ca și în inimi... totul te îndemna a trăi... numai în sufletul sârmanului disprețuit, nu era bucurie, nu era mulțumire!

Singur, pe drumul ce venea din mahalaua Pînestelor, monstrul privea și aștepta. Privirea sa nu era feroce, ochii săi albaștrii, cătau dulce spre cer, cerând par'că celui a tot puternic, o grație. Sârmana victimă a unui destin neînțeles, om fără chip de om, supus pasiunilor lumesti și care inspira desgust, capabil de a simți iubirea și constrâns a provoca desgust... ei bine, acel monstru iubea!

În acea mahala depărtată, locuia o fată frumoasă ca o zină... nici una nu era ca ea de plăcută, de bună și de frumoasă? El o văzuse, o vedea în fiecare zi chiar; la început simți pentru ea acel respect ce-ți inspira frumosul, apoi acea admirație se se schimbă într'un amor înfocat care pentru el deveni un chin insuportabil. Înzadar căută a izgoni din inimă nenorocita pasiune, inima nu e supusă legilor rațiunii, revoltată ea triumfă deasupra tuturor... și astfel monstrul învins după o lungă și zadarnică luptă, lasă destinului grija amorului, a vieții și viitorului său.

Și o urmărea ori unde fericit de a o vedea, suportând cu liniște chiar și batjocura ei. În orașel, toți observaseră de curioasă și necrezută pasiune, și toți au râs... da, toți!

Da, da, sârmane monstru, da, da, sârman re-negat al lumii, plânsul tău, chinurile tale, durerea ta deșteptau o claritate brutală în cine nu putea să te înțeleagă... oh, lumea... lumea e rea... nimeni nu putea citi în inima ta... nimeni nu putea să te mângâie!

Fața ta e îngrozitoare, ridicol, diform e corpul tău... rușine... rușine ție, care îndrăznești să iubești... ce împoartă, dacă batjocura te poate împinge la o sinucidere sau la crimă?

Ca sinucis nu vei avea nici o lacrimă, ca criminal te-ar aștepta ocnă...

Dar iată, pe drum apare, vesela, fericita frumoasa copilă, îmbrăcată simplu și elegant, se îndreptă spre biserică și ea, și privea cu atenție în calea ei, ca și cum ar fi așteptat pe cineva.

— Bună ziua Viorico, — zise monstrul încurcat.

— Ah, ești tu! Bună ziua și să ne vedem.

— Ești grăbită mi-se pare.

— Dar ce-ți pasă? În orice caz nu vreau să îmi pierd vremea vorbind cu tine, ar putea careva să ne vază și să rădă.

— Să rădă!... Lașii nu știu decât să rădă! Rămâi un moment Viorico un moment, de milă... D-ta ești fericită, toți sunt fericiți... fie-ți milă, fi atât de bună, cum ești și de frumoasă.

— Să rămâi de ce? Ai voi oare să-mi vorbești? Dar tu nici nu știi să vorbești... Aide... aide sârmane monstru... mă faci să răd. Lasă-mă să trec.

— Nu mă cheamă monstru.

In lături!

In afacerea Vaida »Tribuna« a avut din primul moment părerea și atitudinea sa bine precizată. N'am șovăit o clipă a-l susține din răputeri pe luptătorul național luat țintă de întreaga ungurime. Am considerat ca lucruri secundare dacă a fost bine ori nu să citeze dl Vaida acele versuri faimoase și n'am deschis anchetă nici n'am omis păreri dacă în buletinul parlamentar a dat să se tipărească numai cât a citat ori mai mult?

D'asupra tuturor considerantelor am pus *marea chestie a solidarității naționale*.

Iată de ce n'am fost cruțatori, nu ne era permis să fim, nici față de cele două figuri triste dela Cluj, cari conduse numai de sentimente personale și de o blamabilă sete de a se distinge, fie chiar ca Ephialtes, au avut nerușinarea să atace pela spate pe un luptător național: să loviască și ei în dl Vaida, în cor cu presa maghiară și custuzii și bătăranii de pănura lui Nagy György.

Opinia publică română ne-a dat dreptate.

N'ar fi însă Daianu figura odioasă, cea mai odioasă din câte presa română a fost silită să rabde în sinul ei, dacă s'ar astâmpără! Nu, ci și după ce opinia publică română, în primul rând *alegătorii* săi, s'a manifestat pentru Vaida și împotriva celor doi Ephialtes, după ce chiar dl Iorga vine și reprobă fapta nemernică a celor doi fanfaroni (măcar că până acum laudase adesea răvașul daianist), ciocul »Tribunei« dela Sibiu și al »Dreptății« dela Timișoara vine și în numărul din urmă al păcătoasei sale reviste îl consacră celor mai mizerabile atacuri contra lui Vaida.

Vorba dlui Iorga: Numai prima greșală costă!

Ce intrigant e și câtă perversitate depune în munca sa, se poate vedea și din următoarele: reproduce tot ce s'a scris în contra lui dr. Vaida cu acel prilej, și după ce

face caz mare din faptul că în ședința dela 9 Aprilie a dietei dl dr. St. C. Pop a reprobat pe Vaida, iar deputatul Vlad reflectând lui Ugron, s'a lăpădat și el de Vaida chiar când cetea versurile (zicându-i: »las-o dracului, nu ceti« și apoi a ieșit afară), fițuica daianistă reproduce și articolul dela 11 April al ziarului »Népszava«, care a condamnat aspru purtarea deputaților români de a bate în retragere.

Apoi dacă răvașul daianist eră încântat de reprobările la adresa lui Vaida, de ce reproduce, cu litere grase, injuriile și batjocura la adresa deputaților români cari nu s'au solidarizat cu dl Vaida?

Tendența de a lovi în toți și de a compromite pe toți, este evidentă.

Pornit pe această cale, se înțelege că Daianu își descarcă ura sa mai ales împotriva »Tribunei«. Ca să facă diversiuni, se dedă la personalități.

Zadarnic însă reverendissime. Noi n'avem să ne perdem vremea răspunzând meschiniei și trivialei proze, ci luăm numai partea pur politică a lucrurilor... Din acest punct de vedere ne-am simțit siliți a comenta faptele d-voastră și dacă nici după lecția ce vi s'a dat nu vă îndreptați, ci continuați a produce scandal și rușine în vieța națională română, dovediți cel mult că *v'afi aclimatizat perfect în Cluj* și sunteți absolut în nota și spiritul lui Moldován Gergely.

Prin urmare înșivă dați îndreptățire să fiți tratați ca fii păcătoși ai neamului și însuși batjocorești reverenda ce porți. Iți este dat să rămâi vecinic tip odios de gâlceavă!

Din România.

M. S. Regele a semnat decretul, prin care se grațiează 32 condamnați, se reduce pedeapsa la 72 și se comută dela munca silnică pe vieță la munca silnică pe 30 ani pedeapsa a 15 condamnați.

Dela Curte. Joi la orele 6 și 45 seara, a fost primită în audiență de M.S. Regina curioșuta scriitoare dna Eugenia de Reus Ianculescu, care a prezen-

tat din partea »Asociațiunii arheologice« din Roma, de sub președinția de onoare a inarelui filo-român dr. Guido Baccelli, diploma prin care M. S. Regina este numită membră de onoare a savantei societăți. Odată cu diploma a predat și insignia societății, mai multe scrieri ale membrilor și vederi din forul roman și via Apia antica.

Diploma pe pergament, este pictată în stilul renașterii și încadrată în piele; insignia de aur, este un vultur într'o coroană de aur; toate obiectele sunt în cutii legate în piele.

Savanta societate — pe care dna Ianculescu a știut s'o facă a se interesă de frații dela Istru — într'o ședință solemnă, în urma unei documentate conferințe ținută de dl Ugo cavalier de Alimenti, asupra României și istoricului său glorios, a proclamat, prin aclamațiuni, membră de onoare pe Suverana noastră.

O mare și însemnată lucrare națională a început a se aduce la îndeplinire: »Dicționarul limbii române«, care se face din îndemnul, după arătările și cheltuiala M. S. Regelui, și sub conducerea Academiei române. A apărut fascicola 1, care cuprinde pe 64 pagini, toate cuvintele până la sfârșitul celor începătoare cu grupul Af.

În fruntea broșurei s'au reproduș cuvântările M. S. Regelui, prin cari a întemeiat și a arătat direcțiunea în care lucrarea să fie desăvârșită. Din partea Academiei se dă o scurtă arătare despre fazele prin care a trecut lucrarea dicționarului. Iar după cuvântările M. S. Regelui se publică expunerea făcută de Sextil Pușcariu, profesor la universitatea din Cernăuți, asupra principiilor după care lucrarea se întocmește.

Premiat. Academia română a acordat premiul »I. Heliade Rădulescu« de 5000 lei, dlui dr. Sextil Pușcariu din Cernăuți, pentru scrierea sa în limba germană: »Elementele latine în limba românească«.

Corpul ofițerilor reg. 1 de artilerie de gardă din Berlin, al cărui șef este M. S. Regele Carol, a sărbătorit Sâmbătă a 68-a aniversare a Măjestații Sale, Seara s'a dat un banchet, la care au luat parte A. S. R. Prințul de Hohenzollern, dl C. Manu, însărcinat de afaceri al României (în lipsa dlui Beldiman), precum și membrii legațiunii României și toți ofițerii regimentului.

Prințul Carol. Dl Zaharia Panțu, sub-directorul institutului Botanic, va face Academiei române o comunicare despre descoperirea de către A. S. R. Principele Carol a unor plante necunoscute.

— Te voi chema frumosule, e mai bine?
— Oh, nu râde, nu râde așa... Surâsul și râsul D-tale mă omoară... te iubesc înțelegi... te ador... nu râde!

— Tu mă iubești? Zău că nu mă prea măgulesc cu asta.

— Fiindcă sunt urît nu e așa? Fiindcă nu seamăn cu Victor... Victor al D-tale pe care-l urăsc... urăsc!

— Nu se teme el de ura ta... căci ce i-ai putea face?

El te ar omori cu un pumn.

— Da, D-zeu lui i-a dat tot, tot ceace mi-a negat mie... el e frumos, e puternic... și D-ta îl iubești mult, nu e așa că-l iubești mult?

— Desigur... și voiu fi curând soția lui... dar în fine lasă-mă să plec, îl aștept și nu doresc să mă văză cu tine.

— Viorico, Viorico nu fi rea, crudă cum sunt toți, sunt un prost eu, înțeleg acest lucru... plâng, mă rog, blestem... blestem... dar te iubesc!

— Pleacă, pleacă.

— Nu încă... Dta care ești frumoasă ca Madona, fi bună ca ea... vezi... ași vrea să-ți cer un lucru... un lucru... Viorico, nu râde... aș voi ca buzele D-tale să mă sărute pe frunte... aș voi o sărutare... o singură sărutare.

— Dar tu ești nebun...

— Nu, nu... oh, dacă ai știi cum am invocat în momentele de dorință, aceasta sărutare ce acum îți-o cer!... Ar fi paradisul pentru mine... ea m'ar face bun... fericit...

— Lasă-mă... uite vine Victor, îl zăresc colo.

— O sărutare, o sărutare întâi, ș'apoi nu te voiu mai plectisi niciodată.

— Nu, niciodată.

— Atunci îți-o voiu da eu, fără să voești.

Și încearcă a se arunca asupra ei, ea sveltă, speriată scapă din mâinile lui și începu să alerge înaintea lui Victor... pe când monstrul o urma schiopătând, blestemând și rugându-se...

— Victore, Victore, scapă-mă de el... e mult timp de când nu-mi dă pace... vrea să mă sărute... închipuiește-ți!...

— Cine el?... Du-te, pleacă monstrule ce ești... reînțoarce-te la mama ta să-ți schimbe fața, așa ești prea urât... prea ridicol... vino Viorico și nu te teme... dacă el te va mai urmări... va avea de a face cu mine...

Și plecară fericită, uitând cu totul pe sârmanul desmoștenit al soartei, ce-i urmă încet, murmurând:

— Viorico... Viorico... fie-ți milă de mine...

La un punct, Victor se opri.

— Cum, tot tu ești? Nu vrei să pleci? Așteaptă, am să-ți arăt acum să pricepi.

Și aplecându-se, apucă o piatră și o aruncă monstrului, lovindu-l în față. Nenorocitul căzu în praful drumului... amețit de lovitură... apoi ridicându-se cu fața plină de sânge și lacrimi, întinse pumnul spre părechea fericită și zise:

— Pe sufletul meu jur Victore că mi-o vei plăti! Și răsând de un râs convuls, sinistru, părăsi drumul și se adânci în câmp, pe când ultimele sunete ale clopoteilor, răsunau și se perdeau în depărtări... ducând cu ele vestea Invierii Mântuitorului nostru!...

Peste tot e veselie, e sărbare... fericire... nu-

mai în sufletul nenorocitului monstru e ură și iubire... Care va învinge?

Este ora tristă, solemnă și frumoasă a apusului... Soarele se ascundea după munții ce înconjurau valea și ultimele sale raze, aureau par'că în supremul adio, vârfurile bisericilor și caselor mai înalte. Tot lucrătorul în aceasta oră se înapoiază obosit... vine vesel spre modesta locuință, unde îl așteaptă cu drag familia.

Totul acum muria: lumina, florile, câmpul, muriau în liniștea solemnă ce urmează noaptea.

Lângă moară, acolo unde riul curge mai repede, pentru a se duce apoi departe în Dunăre, frumoasa Viorică aștepta pe Victor al ei. Acela era locul întâlnirilor lor, de acolo, se despărțeau pentruca a doua zi din nou să se revadă în același loc... acolo făceau ei vise și planuri de fericirea ce-i aștepta în viitor.

Deodată, palid ca un spectru, sinistru ca o fantasmă, monstrul apărui... Privirea sa nu mai era acum nesigură, timidă... ci străluciri sinistre ieșeau din ochii amenințători... teribili!

Viorica n'avu timpul de a fugi, dintr'o săritură el o apucă și cu brațul stâng îi cuprinse talia cu putere.

— Viorico, pentru ultima-dată... reînțiesc rugămintea... dă-mi o sărutare...

— Nu, pleacă... pleacă... ajutor... ajutor...

— Nimeni nu te ascultă... ș'apoi nu mă tem de nimeni!... Pentru lacrimile ce m'ai făcut să le vărs, pentru durerile ce a trebuit să suport... pentru piatra ce m'a lovit în față... Viorică dă-mi o sărutare!

Alteja Sa Regală a descoperit în munții nostri o plantă care era cunoscută în flora Transilvaniei, dar care, nu fusese încă găsită la noi, precum și o varietate absolut necunoscută și nedescrisă încă în Botanică.

Comunicarea aceasta va fi făcută Academiei însoțită fiind de două mari planșe.

Excedentul bugetar. La 31 Martie 1907 excedentul anului 1906—1907 se urcă la 34 milioane lei.

Incassările în comptul acestui exercițiu continuă până la 30 Septembrie viitor.

În intervalul dela 1 Aprilie până la 30 Septembrie 1906 se încasase în comptul exercițiului 1905—1906 peste 20 milioane lei. Ținând seamă de această cifră se poate prevedea că excedentul definitiv al anului 1906—1907 dacă nu va trece de 50 milioane din cauza tristelor evenimente ce s'au succedat, totuși se va apropia foarte mult de această cifră.

Fuziunea conservatorilor. »Bukarester Tagblatt« de astăzi ne aduce la cunoștință că fuziunea conservatorilor de sub șefia dlui P. P. Carp s'a îndeplinit cu cei de sub a dlui G. Gr. Cantacuzino.

Face și nițică istorie.

După moartea lui Catargiu (1899) dl Cantacuzino a fost ales șef al partidului.

Dar alegerea n'a plăcut tuturor și partidul s'a desfăcut în două: carpiști și cantacuziniști. Încercările de împăcare sub șefia dlui Cantacuzino n'au reușit și cele două fracții s'au combătut cu înverșunare. Acuma dl Cantacuzino s'a hotărât a se lăpăda de șefie în folosul dlui Carp, dar numai îmboldit de partizanii săi nemulțumiți de felul cum a deslegat oareșicari chestii nu spre cinstea și sporirea vazei partidului.

Ne mai spune că d-nii Take Ionescu, Ioan Lahovary și Dissescu primesc fuziunea și au făgăduit dlui P. P. Carp sprijinul cel mai leal.

S'a hotărât alegerea unui comitet și publicarea unui manifest.

Fuziunea s'a făcut, dar, zice ziarul, mai sunt greutăți mari de învins și caracterul îndărătnic al dlui Carp va pune multe piedici.

Așa, dl Carp vrea luptă energică împotriva guvernului, în numele unei părți din arendașii și proprietarii mari nemulțumiți; de asemenea vrea să combată în cea mai mare parte măsurile guvernului privitoare la chestia țărănească. D-nii Take Ionescu, Lahovary și Dissescu țin la declarațiile dela 13 Martie și nu vor să stânjenească lucrarea de împăcare a guvernului.

E de crezut că părerea din urmă va birui, dar nu sunt excluze surprinderile.

— Pleacă, îmi faci scârbă!

— Numai e o rugăciune acum, e o poruncă, voiesc o sărutare înțelegi?... și o voiu avea... jur pentru Dumnezeu că o voiu avea.

— Bagă de seamă... acest moment e pentru mine teribil... batjocura ta... acea a lui Victor... a tuturor trebuie să înceteze... O sărutare și ești salvată... dar dacă refuzi... atunci răsbunare asupra ta, asupra lui... răsbunare asupra tuturor!

— Nu, nu!

— Nu! Atunci ține... și cu dreapta pe care o avea liberă, în armată de un cuțit lung și ascuțit, o lovi orbește, în piept, în umeri, în gât: apoi apropiindu-și fața de a ei o sărută lung... lung... cu pasiune, cu furie!

Apăru Victor, zări pe Viorica întinsă la pământ și pe monstrul alături... se repezi spre ei prinde, dar acela cu o agilitate nevăzută încă fugi, la el, s'apropie de răul clocotind și aruncându-se în apă, cu un riset sinistru, murmură răzând nebun.

— Nici a mea — dar, nici a ta!... Roma M.

Un om.

O jalnică poveste a celui desmoștenit ne spune dl O. Goga într'o poezie cu titlul de mai sus, apărută în numărul mai nou, 3, al excelentei reviste din Iași, »Viața românească«.

Evenimentele triste, ce s'au desfășurat asupra țărișoarei fraților nostri de dincolo de Carpați au atras mult atențiunea lumii asupra stării țărâni-meii de acolo.

Dela fire blând, mult răbdător, țăranul român,

Dar în ce privește starea conservatorilor înșiși, putem spune hotărât, că nu mai e cu puțință întoarcerea la starea dinainte. Un partid conservator sub conducerea dlui Cantacuzino este escluș pe totdeauna, cel puțin n'ar putea fi cu aceiași oameni, cari au fost până acuma sprijinitorii de căpetenie ai partidului.

Fuziunea conservatorilor sub șefia dlui P. P. Carp e un eveniment mare politic, căci de acuma vor sta față în față numai două partide în țară: cel conservator și cel liberal.

În urma desvoltării ce au luat exploatațiunile petrolifere din Valea Prahovei, s'a simțit absolută nevoie, în interesul transportului petrolului la timp în direcțiunile București și Constanța mai ales, de a se dedubla linia ferată între Ploești și Câmpina.

Direcția C. F. R. a hotărât ca această dedublare de linie să se execute chiar în cursul acestui an, și în acest scop a intervenit la ministerul lucrărilor publice să se menție creditul de 3 mil. lei, ce s'a acordat de parlament, din excedent.

Se știe că între București și Ploești este deja linie dublă.

Linia dublă va fi astfel dusă dela București până la Câmpina.

Excursiune la Constantinopol. În zilele de Joui, 19 Aprilie (2 Maiu) și Duminecă, 22 Aprilie (5 Maiu), a. c., direcțiunea S. M. R. organizează excursiuni de plăcere dela București și Constanța la Constantinopol cu vapoarele serviciului maritim român cu prețuri; reduse de 50 la sută.

Plecările din București vor avea loc cu trenurile Nr. 139, la orele 7.25 a. m., și Nr. 21, la orele 4.35 p. m., din zilele de Joui, 19 Aprilie (2 Maiu) și Duminecă, 22 Aprilie (5 Maiu); iar din Constanța, cu vapoarele Serviciului Maritim Român, cari pleacă pentru Constantinopol în aceleași zile seara, la orele 11.30.

Întoarcerea din Constantinopol va avea loc în zilele de Marți, 24 Aprilie (7 Maiu) cu vaporul în cursă regulată, care pleacă din Constantinopol la orele 10 a. m., precum și Miercuri, 25 Aprilie (8 Maiu), cu vaporul »Regele Carol I«, care face o cursă extraordinară din Constantinopol cu plecarea la orele 4 a. m. și cu sosirea în Constanța Joi, 26 Aprilie (9 Maiu) la orele 4 a. m.

Excursioniștii din București se vor putea întoarce din Constanța cu toate trenurile accelerate sau de persoane din zilele de Miercuri, 25 Aprilie (8 Maiu), și Joui 26 Aprilie (9 Maiu).

Prețul biletelor pentru ducere și întoarcere cu hrană pe vapor:

ca pretutindenea așa și acolo, nemai putând suporta exploatarea nemiloasă, într'un moment de disperare a făcut ceea ce era silit să facă orice om între astfel de împrejurări vitrige.

De altcum cazul acesta nu e cel dintâi.

Au dat foc cuiburilor ce încălzeau păcatul, au vărsat sânge, sânge supt din truda lor; s'au făcut criminali.

Și totuși judecata lumii nu poate fi decât pe partea lor.

Din acest strat este luat »omul«, pe care-l plânge poetul.

»Noi vrem pământ« —

cântă Coșbuc interpretând atât de fidel plânsoarea desmoștenitului în timp de pace. Noi vrem pământ, a fost deviza, în numele căreia s'a început rășcoala. Această sfântă dorință, i-a însuflețit și i-a transformat din oameni pacinici, așezați, în ființe crude, ce peire aduc pe unde trec. O notă melancolică a acestui fatal cântec ne amintește și povestea »unui om« a dlui Goga.

Nu vorbește de luptă. Nu e cântec rășboinic, ci un plâns înădușit al omului, martir al muncei, ce pierde în mizerie, nebăgat în seamă. Nu șgomotul luptei îi este melodia, ci glasul troparelor, ce înșofesc la groapă un »ostaș al sfintei munci depline«.

Nu fumul ierbei de pușcă îmbată atmosfera, ci tămâia din jertfelnic.

E un fel de plângere în bordeiul sărăcăcios la capul mortului, ale cărei note adânci, rășvrătesc sufletul și-l fac să strângă pumnii de indignare contra oropsitorilor.

— București-Constantinopol și înapoi cl. I-a lei 80.80; cl. II-a lei 52.05.

— Constanța-Constantinopol și înapoi cl. I-a lei 55; cl. II-a lei 35.

A trecut primejdia.

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 27 Aprilie.

Valahii nu mai sunt în parlament, adevărat nu-și mai ridică glasul pentru dreptate, se poate face liniștit ori-ce. Primejdie numai din partea lor amenință. Ei tac, ori zimbesc, — majoritatea nu se mai teme. Iși face mendrele fără grijă. Dar de când a amuțit glasul naționaliștilor pentru dreptate, cele mai urite nedreptăți se săvârșesc — senin, fără patimă. Câte de acestea cuprinde lunga cuvântare a secretarului!

»Primejdia« a trecut — acuma se încep ticăloșiile, panamele, infruptările și — răsplățile.

Prezidentul Justh, care așa de urât ne-a păcălit cu farizeismul liu, a plecat și el acasă. E cam obosit, în avant-postul ce ocupa.

Nouă, gazetarilor par'că ne lipsește ceva. Prea ne-am obișnuit cu scene furtunoase, cu huidueli cu injulțe, cu nemernicii — și în toate astea, cu minunate pilde de înălțare sufletească. Cum s'a schimbat deodată situația! Acuma n'auzi decât măguliri oficioase și lingușiri cu socoteală. Totuși, cum se poate face o schimbare așa dintr'odată și așa fără urme. Să nu fi fost așa de mare primejdia, cum o zugrăveam, și toată treaba să nu fi fost așa de serioasă cum o credeam?

A, nu! În politică desfășurarea e vârtej, și schimbările sunt repezi. Mai știi, asta poate să ne fie odată și spre noroc!

— În cetele deputaților se vorbește mult despre conferința șgomotoasă de ieri, a partidului independist. Zice unul:

»E bine să facem nițică gură din când în când, să nu creadă lumea de acasă că ne plecăm capul cu ochii închiși«.

Zice altul: »Zic și eu, dar apoi să se sfârșească cearta, cum s'a sfârșit ieri«.

Pentru întâiadată i-e dat truditului »ostaș al sfintei munci depline« să poată odihni și el, pentru întâia dată își ține mâinile încrucișate pe pept. De acum pământul îl așteaptă.

»Străin pe vatra ta cinstită slugă credincioasă, doar' glia neagră și mănoasă de te mai cunoaște:

»Inchișii ochi n'or să mai știe
Și nu s'or tulbura de jale,
Când cai străini vor paște iarba
De pe movila gropii tale.«

E jale în bordeiul lui:

»La cap un muc de luminare,
Invie 'ncet și dă să moară.«

Numai o babă milostivă îi străjue la căpătâiu, aruncând din când în când boabe de tămâie, pe cărbunii din jertfelnic.

Îi pune un ban în mâna slabă și plânge biata babă oftând:

»Vai de norocul tău, vecine,
De ce-ai mai fost pe lumea asta?«

Sărăcia, lăcomia celor tari i-a împrăștiat și prăpădit familia: doi feciori i-s slugi departe, unul a murit în rășboiu, o fată i-a murit de rușine, nevastă-sa de supărare.

Un tablou sinistru de o impresie puternică exprimă strofa 7-a:

»Se sbate 'n sfeșnic luminarea
Și moare 'n stângere domoală,
A adormit în lacrimi baba
Și capul i-a căzut în poală...«

Gândește fiecare om cuminte: Mare înțelepciune! Câ ne supunem n'are a face, dar să ne supunem în gura mare!

Oameni de aceștia au să hotărăscă asupra sorții noastre! Oamenii aceștia să resfătau odinioară bătându-și joc de mameluci. Te pomenești, că mâne trec în tabăra naționaliștilor cameleonii aceștia fără seamăn!

În sală se discută asupra căilor ferate. Un secretar isteț ține locul — acum ca totdeauna — celui mai neputincios ministru. Când e vorba de noi cheltueli, părinții patrii se bursucă. Nu de alta — dar ce o să rămână atunci pe seama lor?!

Sedința se deschide la orele 10 și 15 sub prezidenția lui L. Návay.

Deputații naționaliști: Maniu, Hodja.

La ordinea zilei proiectul pentru echiparea căilor ferate. Răspunde oratorilor de până acuma, — Kossuth fiind bolnăvicios, dela început — secretarul de stat

Szterényi M. Laudă neconținut vorbirea lui Somogyi (care este cunoscut de renitent). Pledează pentru administrația de stat a căilor ferate. Pentru neregularități nu direcțiunea centrală este a se învinui, ci însuș sistemul de administrație — învechit astăzi. Cea mai severă disciplină este de lipsă. Pentru scărițarea cheltuelilor va trebui ca statul să facă parte însuși între exploatarea minelor de cărbuni. Însă toate planurile bune și frumoase ale ministrului, necesitează însemnate poziții noi în budget. (Se aud întreprinderi ironice, când e vorba de bani.) Va îngriji de reclamă, spre a momi pe străini, la călătorii prin ținuturile noastre romantice.

Sfârșește la orele 12.

Somogyi și Szunyogh își explică cuvintele. Apoi se votează en bloc, proiectul. Titula și articolele — după o scurtă observație a lui Kubik — pe aceeaș urmă.

Pauză. Ieșim pe culuar. Ne plimbăm cu redactorul »Luptei«, să mai prindem câte ceva. Într'un colț zărim pe moșneagul Eötvös K., care cine știe de când nu mai dăduse pe aci. Se știe, toată lumea îi zicea prietinos: Voivodul, adevărat Vaida, pe ungurește. Noi să facem o glumă. Mergem la gazetarii maghiari și pe care cum îl prindem: »E aci Vaida. Colo »colo«. Nu mai așteaptă nici unul să-i spuie a doua oară, pleacă repede, să vadă pe Vaida. Pe noi ne umflă râsul, dar suntem mulțumiți: uite nime nu s'a alarmat, când i-am spus de Vaida.

— Peste câteva minute vine spre noi ceata curioșilor, sporită cu câțiva deputați.

Prin geamul spart clipește luna,
O clipă numai se arată
Și 'n perna ei de nori ș'ascunde
În pripă fața rușinată...»

Mâne dimineată când îl va petrece la groapă,
»un popă în grabnice tropare«, nimeni nu va plânge

»Plecarea asta din viață...»

Doar... muncita sapă îl va privi răzimată de
păretele șurii:

»De-ar ști vorbi surata bună,
Amar te-ar prohodii la groapă:
O viață 'ntreag'am fost tovarăși
În ploie și 'n arșiță de soare,
De truda palmei tale aspre
Eu m'am făcut strălucitoare,
Scăpărea mea spune rușinea
Și jalea care mă purta,
M'ai frânt de glia tuturoră,
Dar n'am săpat moșia ta!

Tr. M. ian.

»Ei, ați văzut pe Viada« ?

Văzut de văzut, dar nu acesta *ne trebuie nouă*«, — se scapă ei cu năcaz.

Zimbiau cu toții. Glumă de sfârșitul lui April. Și nu-i sărăcăcioasă, cum ar putea fi la sfârșitul luni.

Cu toții rîdem cu poftă de păcăleală. Dar clopoțelul prezidentului ne turbură bucuria. Se redeschide ședința. Uf, cu ce silă întru.

Un nou proiect de lege. Nu știu »despre« ori »cu privire la« — ce. Nici nu caut să știu. Văd că în ruptul capului se votează en bloc și pe articole — abia puțin oprit de Simonyi, Zakariás și Szterényi. De ce să mă interesez eu mai mult? Probabil va fi tot despre trenuri — accelerate!

Aflu că m'am greșit prea tare. E vorba de regularea conziliului comunicației.

Un alt proiect despre linia ferată Sopron—Köszeg trece și mai accelerat.

Câteva referade ministeriale, în chestii de acestea, se iau la cunoștință fără discuție.

Întreprinderea liniei Budapesta—Erzsébetfalva, se încuviințează.

Libertatea religioasă și renașterea eclesiastică.

De dr. U. T. Mihaiu.

I.

Originea libertății religioase zace în revoluțiunile religiei. Ce a fost Cromwell și Danton pe teren politic, aceea a fost Luther și Calvin pe teren bisericesc.

În trecut era religia în legătură strânsă cu statul. De aceea urmează emanciparea eclesiastică, deodată cu cea politică.

Luptele religioase sunt crizele cele mai profunde și teribile în istoria omenimei. Drumul spre libertate merge și aici prin secolii de revoluțiuni și persecuțiuni grozave.

1. Anticitatea.

Romanii vechi aveau ca principiu respectarea culturilor popoarelor învinse. Păgânismul lor practica o toleranță cordială față de celelalte popoare păgâne. Sub Augustus s'a ridicat în Roma un templu numit Pantheon, templul tuturor zeilor, ale căror statui erau plasate aici, așa ale Greciei, Syriei, Egiptului etc. Galia era politic supusă, dar confesional liberă, ea avea cultul druidic și zeii ei proprii. Romanii credeau în o analogie între zeii lor și aceea a altor popoare. De aceea respectau orice zeitățe străină.

Romanii nu aveau un cler, clasa eclesiastică nu e cunoscută în societatea antică. Tot cetățeanul e ca tată de familie preot, vatra casei e altarul, unde se ceremonează riturile și pe care se aduc sacrificiile și rugăciunile zeilor. Absența unui ordin sacerdotal distinge anticitatea de evul mediu, unde e clasa eclesiastică cea mai cu vază. Caracteristica vremilor antice e adorarea mai multor zei. Închinarea la un singur Dzeu deschide era nouă a creștinismului.

Romanii iubeau toate religiunile, dar detestau cu furie creștinismul, pentru că el considera toate celelalte culturi de o insultă mare a majestății Dumnezeuului unic. Apostolii creștinești își făceau o onoare a

răsturna idolii zeilor străini și a profana templele unde se închină lumea altor culturi.

Creștinismul nega divinitatea împăraților romani, care era baza la tot sistemul politic; el nu credea în veșnicia Capitolului, nici în zeitătea Victoriei. Ura creștinilor mergea până la refuzarea plății dărilor împăraților idolatri. Iată pricina pentru care persecutau împărații romani pe creștinii, nu numai Nero și Domician, dar chiar Traian, Marc-Aurel și Aurelian. Secolul II și III e epoca eroismului creștinesc, neofiții se torturează în pușcării și se asvâră fiarelor în circuri.

Dupăcum declină statul roman, desvoltă biserica creștinească mijloacele ei de acțiune. Sub Constantin se recunoaște deja biserica lui Hristos (312) și pe la finea secolului IV, e biserica un stat. Imperiul roman se prăbușește, deasupra lui se ridică biserica, ea umple interregnumul cauzat prin invaziunile barbare. Aici stăm deja în evul mediu.

2. Evul mediu.

Vieța evului mediu e întâiu de toate o viață eclesiastică. Religia domină toată societatea. Sfânta Marie e marea mijlocitoare între oameni și fiul ei divin, ea e speranța tuturor săracilor și desmoșteniților, a tuturor cari sufer, obiectul de admirație și de dragoste universală. Căldindarele creștinești se umplu de sărbători în onoarea ei. Cultul sfinților înflorește și corespunde vechilor instincte populare.

Știința, arta, politica, toate sunt supuse bisericii. Economia e o branșă a teologiei. Nime nu are dreptul să instruiască, numai acea cari poartă tonsura și reveranda. Costumul eclesiastic e livrea științei și a politicii. Filosofia școlastică devine un instrument de aservire intelectuală.

Biserica ajunge la o putere morală și socială enormă. La începutul evului mediu e biserica o instituțiune admirabilă. Germenele decadentei ei zace în lăcomia nepotolită după mărime și putere. Papa din Roma nu se mai mulțumește a fi domnul spiritual al lumii, el vrea să fie și cel temporal. Religia deraliază din calea adevărată. Maiestatea spirituală și cea lumească se contrazic. Râvnirea după glorie temporală duce biserica la decadentă. Lucrurile sfinte se vând ca arniciul și piperul, preoții mai sunt numai după nume preoți, în realitate băcani și marfagii, ce traficau paradisul cum vinzi un porc sau un cal.

Biserica a împlinit un mare scop în evul mediu, ea a dat Europei unitatea religioasă.

Dar către finea evului mediu degenerează, abătându-se dela funcțiunea pur spirituală și întrând tot mai mult în luptele civice și politice.

Incepe epoca autodafeurilor, a ereziilor și a masacrelor. Arderea lui Huss în Boemia e signalul la reformațiune. Călugărul Luther în Germania, arde bula blăstămului papal, refuză recunoașterea autorității Papei și respinge o parte a învățăturilor și sacramentelor a bisericii catolice. Țările de nord se convertesc la lutheranism. Anglia se separează de Roma sub Henric VIII, trecând la anglicanism. În Geneva se ridică Calvin contra ierarhiei episcopale și predică o religie contrară dogmei catolice, numită presbyterianism.

Unitatea religioasă a Europei se distruge. Schisma bisericii străbate până în Ardealul

nostru, unde a excitat lupte și tumulturi mari. Revoluționarul nostru religios e metropolitul Atanasie. Mișcările noastre din trecut, nu au fost numai sociale, dar și religioase. Fanatismul eclesiastic le-a dat caracterul feroce. Poporul răsculat nu devastează numai castelele nobililor, dar și bisericile reformate și catolice. Crișan ducea în mâna ridicată »crucea galbenă«. Cocoșii de pe turnurile bisericilor străine se înlocuiesc prin crucea românească. Tot din cauze confesionale au trecut și aristocrația română în secolul XIV în tabăra unguerească.

Luptele religioase proveneau din teorema falsă, că unitatea statului e concrescută cu unitatea credinței și nu se pot separa. *Principiul liberal, că patria poate fi egal de bine servită de cetățeni, cari sunt de altă credință nu era cunoscut.* Nimeni nu pricepea aceea ce înțelegem azi sub toleranță religioasă, sub libertatea conștiinței și egalitatea cultului. Ideea libertății se realizează numai după lupte seculare.

Din Bucovina.

Teatru românesc în Cernăuți.

— Raport special. —

Ne am obișnuit de o vreme înceace să auzim din Bucovina numai știri despre luptele electorale, ce le poartă cu atâta înverșunare întreolaltă fiii aceluiași neam. Cu atât mai mare și plăcută ne este surprinderea, când auzim, că — după ce publicul românesc din Cernăuți a început să se îndeletnicească cu șezătorile literare aranjate atât de bine de cunoscuta societate academică »Junimea«, — societatea muzicală »Armonia« a reprezentat Joi în 18 și Luni în 22 l. c. actul 5 din drama lui Alexandri »Ovidiu« și »Năpasta« lui Caragiale.

Dornic de a auzi limba românească de pe scena pomposului teatru orașenesc, publicul românesc s'a prezentat în număr mare, răsplătind cu aplauze îndelungate, cununii și buchete străduințele cultivatorilor artei naționale, și scopul sublim, ce și-l'a propus »Armonia«, contribuind atât de mult la răspândirea culturii naționale. Dibăcia societății »Armonia«, — care are un trecut frumos de 25 ani, — o cunoaștem și noi dela festivalul coral de astă vară din București și dela reprezentările operetei dlui Tudor Flondor: »Moș Ciocârlan«.

Talentul și rutina diletanților, cari au jucat rolurile grele ale lui Ovid, Ibis, Iulia și Sarmisa le-a garantat o reușită deplină, delăturând toate greutățile ce au avut să le întîmpine.

Studentul ardelean *Ioan Broșu* a susținut atât de fidel rolul eroului dramei Ovid, încât a stărnit aplauze, ce nu mai voiau să înceteze. **Calitățile**, ce disting pe acest tinăr îi asigură un frumos viitor în mișcarea noastră teatrală-artistică. Pe scenă e acasă, și dacă va evalua regulat va deveni aceea, ce cu toții îi dorim: artist adevărat. Servească-i frumoasa cunună de lauri împodobită cu panglică tricolor, a cărei inscripție: *Prinos lui Ovid — frații transilvăneni, a sărutat-o în extazul său de însuflețire, — drept recompensă pentru prestațiunile sale atât de succesive.*

Dela dl *Masichevici* — Ibis — pretindem mai multă școală și limbaj curat românesc.

Rolul Iuliei l'a avut dșoara *Eufonia Täuber*, al Sarmisei dșoara *Ana Ștefureac*. Cu înfașurarea plăcută, cu vocea lor dulce, clară și curat românească — ce e raritate în Bucovina — au fas-

cinat publicul. Drăguței dșoare Ștefureac îi dorim să continue arta începută, pentru care a dovedit că are pricepere și dexteritate.

Urmează »Năpasta« în 2 acte de Ioan Luca Caragiale. Dl *Aurel Berar* a jucat rolul lui Dragomir, carele zdrobit suftetește de omorul comis, pe lângă remușcările cumplite se teme, să nu fie descoperit înainte de încetarea puterii legii. Dl Berar s'a înfașurat în rolul său bine, încât ne îndreptățește să așteptăm mult dela domnia sa.

Dela dl *Dașchievici* — carele a făcut pe Ion nebunul, pretindem limbaj mai curat. Publicul luând în conziderare, că pentru susținerea acestui rol greu din »Năpasta« se cere un talent de artist, a fost îndestulit cu domnul *Dașchievici*.

În rolul Anei ne-a dovedit dșoara *Eufonia Täuber*, că e artistă. A redat foarte bine pe femeia intrigantă, dornică de a afla taina, ce o neliniștea ani de-a rândul. O caracterizez cu următoarele cuvinte: Ceea ce e doamna Lucia Cosma pentru Ungaria, aceea e dșoara Täuber pentru Bucovina.

Pe înamoratul învățător George l'a jucat dl *C. Șandru*, însă fără mult temperament.

Dorința noastră e să auzim cât mai des astfel de știri îmbucurătoare despre frații noștri din Bucovina. Vieța națională și cea culturală din această țărișoară să restrângă numai la câteva manifestări sporadice, e firesc deci că reprezentările teatrale au și aici o însemnătate deosebită. *C. Frasin.*

Din străinătate.

Întâlnirea dela Cartagena.

Cauza întâlnirii. Adevărata cauză a întrevederii dela Cartagena după ziarul »Frankfurter Zeitung« este următoarea:

— Regina Ena după chendelie vrea să călătorească acasă, în Anglia, unde va fi însoțită și de regele Alfonz. Acest lucru însă n'ar fi fost posibil, dacă mai înainte regele Eduard nu i-ar fi întors vizita regelui spaniol. Despre chestii politice nu poate fi nici vorbă. Cei doi regi n'au conferat asupra nici unei chestii politice. N'a fost vorbă nici despre Marocco, nici despre reconstruarea flotei spaniole cu ajutorul Angliei, ori în fabrici engleze.

Conferința de pace.

Amânarea conferinței. Se anunță, că ținearea conferinței din Haga se va amâna, după toată probabilitatea. Cauza amânării ar fi, că guvernul Țărilor de jos nu va putea pune la dispoziția reprezentanților statelor unele sale, decât în Iulie, ori August.

Anglia.

Autonomia Irlandei se apropie tot mai mult de realizare. Guvernul englez proiectează pe seama Irlandei înainte de toate o reprezentanță a țării constatătoare din 100 de membri, care va fi investită însă numai cu drepturi administrative, nu și legislative. Drepturile administrative însă vor fi extinse. Dintre cei 100 membri 75 vor fi aleși, iar 25 vor fi numiți de guvern. E întrebarea acuma, dacă va fi întâmpinat acest proiect cu simpatie și în casa lorzilor.

Tunelul pe sub La Manche. Proiectul referitor la construirea tunelului pe sub canalul La Manche a fost retras din partea deputaților englezi, cari îl înaintaseră în camera din Londra.

Germania.

Proiectul de lesă majestate, care a fost anunțat în mesagiul de tron, a fost prezentat în ședința de ieri a camerei din Berlin. Proiectul stabilește, că păcatul de lesă majestate se pedepsește numai dacă e malițios și premeditat, iar dacă vătămarea n'a fost publică atunci se poate urmări numai cu permisiunea ministrului de justiție. Vătămarea după 6 luni nu se mai poate urmări.

Spania.

Reconstruarea flotei. »Daily Telegraph« publică următoarea telegramă din Madrid: Reprezentanții mai multor case engleze au sosit în Ferrol, unde au vizitat fabrica de vapoare. În zilele viitoare vor înainta oferte guvernului spaniol. Cu construcția portului Cadiz va fi încredințată după toată probabilitatea o casă engleză.

Budgetul maritim al Spaniei va fi urcat cu 50 milioane pezete constant. Timp de 8 ani va fi luată suma aceasta în budget și va fi destinată pentru întărirea porturilor și construirea arsenalelor.

America.

În portul Jamestown s'a deschis ieri cu mari festivități expoziția aranjată din prilejul aniversării a 300-a dela cea dintâiu ocupare engleză în America. Din partea fiecărui stat s'au trimis câte două vapoare. Roosevelt a mulțumit reprezentanților guvernelor printr'o vorbire însuflețită.

Rusia.

Situația dumei. De câțva timp încoace se înmulțesc semnele cari prevestesc inevitabila disolvare a dumei. Și dacă guvernul rusec încă ezită a trimite pe deputați acasă, aceasta o face numai ca să prelungească parlamentului agonia, având interes pe deoparte a-și trece proiectele budgetare absolut necesare, pe de altă parte a da ocazie dumei să se useze în discuții, cari să-i dovedească incapacitatea de a legifera.

Nivelul cultural al majorității deputaților din дума rusească e atât de jos, încât debaterile adesea iau dimensiuni ridicole, reprezentanții țărânilor, în loc să-și formuleze dorințele alegătorilor, ce zac în neagră mizerie, bântuții chiar de foamele îngrozitoare, — pierzându-și vremea și împedecând lucrările dumei cu discursuri, din cari reese în mod lămurit influența doctrinelor socialiste comuniste, cari doctrine întunecă chiar inteligențe mai superioare din rândurile partidului democrat dela orașe.

De altfel chiar președintele dumei a recunoscut insuficiența intelectuală a celor mai mulți reprezentanți ai poporului rus, când a cerut guvernului să primească în sinul comisiunilor parlamentare experți, cari deși nefiind membri ai dumei, să vină în ajutorul deputaților numiți în comisiuni, cu luminile lor la examinarea proiectelor de legi.

Ministrul-președinte Stolypin primind pe un bărbat politic străin zilele acestea în audiență, s'ar fi exprimat asupra chestiunii experților că dânsul nu ar avea nimic de obiectat contra admiterii experților în comisiunile parlamentare, numai că acei experți să aibă consimțământul guvernului, la ceea-ce însă дума nu se învoește, deoarece majoritatea simțindu-se, din lipsă de cultură necesară studierii legilor, incapabilă de a discuta în chip contradicțoriu proiectele guvernului. Introducând experți, deputații dumei nu urmăresc însă altceva decât să aducă pe furis în parlament oare-cari inteligențe revoluționare, elemente combative, cari au fost excluse din prima dată, prin disolvarea ei.

Neapărat, a spus prim-ministrul Stolypin, lucrul

Înainte de dejun,
dacă beal un jumătate de pocal
de apă amară

Igmándi

al lui **Schmidthauer**,

stomacul neregulat îl aduce
în ordinu în decurs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gălbănare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei. o o o o o o o o o o o o sticle mici 30 fil., mari; 50 să nu se confunde cu alta apă amară. o o o o o o o o o o o o

acesta nu l-ar putea admite nici un alt guvern din orice țară constituțională. Duma recunoscându-și singură incompetența de a legifera, își dictează singură decretul de dizolvare.

Prin urmare, ceea ce era de prevăzut, se va întâmpla în curând. Guvernul rusesc va fi nevoit să trimită la vetrele lor pe deputații, cu cari nu se poate feri. Și se va restrânge probabil dreptul de alegere a poporului rusesc, care a dat dovadă că încă nu e matur a lua parte la viața politică și de stat a întinsului lor imperiu.

Prea fu mare săritura în Rusia dela absolutism până la cel mai slobod liberalism, dela guvernarea autocrată și până la aducerea în capul afacerilor țării a masselor inconștiente ale poporului. Și falimentul constituției liberale rusești a trebuit să se arate mai curând decât s'ar fi putut crede.

Dizolvarea Dumei a devenit în Rusia o necesitate chiar în interesul poporului, care suferă toate neajunsurile.

In ședința de alaltăieri a dumei 32 membri ai drepteii au cerut să se fixeze o zi, după Paști, în care să se discute votul de blam pentru crimele politice. După scurte desbateri, propunerea este respinsă cu 233 voturi contra 127.

Deputatul Creteli, în numele socialiștilor democrați, depune proiectele unor interpelări cu privire la măsurile de represiune luate de prefectul din Petersburg, contra organizațiilor profesionale. Președintele Golovin declară că n'a avut timpul încă să citească interpelările și că nu poate în consecință să delibereze în această chestiune.

D. Creteli insistă pentru imediată începere a discuțiunii, ceea ce se refuză de președintele dumei; oratorul pleacă atunci dela tribună în mijlocul protestărilor socialiștilor și risetelor pe băncile din dreapta.

Președintele refuză cuvântul altor socialiști.

Duma începe discuțiunea chestiunii agrare.

Mai mulți țărani rostesc discursuri originale și foarte caracteristice atacând proprietarii funciari, guvernul și chiar partidul constituțional democrat, deoarece acesta propune răscumpărarea pământurilor, pe când în realitate țărani, prin munca lor de sclavi, au răscumpărat de mai multe ori până acum pământul ce muncesc.

Duma a hotărât să prelungească ședința spre a discuta o interpelare cu privire la incidentele dela fabrica Chester, unde s'au rănit de poliție sute de greviști. Interpelarea este recunoscută ca urgentă. Socialiștii și democrații au alacat cu vehemență pe prefectul din Petersburg ale cărui acte tind toate a crea o situațiune de nesuferit și a provoca ciocniri sângeroase.

Socialiștii și deputații lucrători unindu-se cu această ocaziune au obținut o victorie asupra cadetilor și drepteii silind duma să recunoască urgența interpelării și să prelungească ședința după ora 6 seara.

Ședința a fost ridicată la 7 seara.

Lui Stolypin spre mai mare siguranță i-s'a pus la dispoziție castelul împărătesc de pe insula Selagin și anume tocmai apartamentele, în cari a locuit fostul ministru al externelor contele Lam-sdorff. Stolypin va fi nevoit să se mute în noua locuință în cel mai scurt timp. Insula va fi riguros supravegheată.

Socialdemocrații din Rusia vor ține în Elveția, ori în Franța la mijlocul lui Mai un congres, spre a lua hotărâri importante cu privire la viitoarea luptă revoluționară în Rusia. Intre delegați se află Plechonow, Chrystallew și Lenin. Congresului acestuia i-se atribuie o mare importanță politică.

Situația în Baku, după cum e informat ziarul »Rus« e îngrijitoare. Marinarii nu voiesc să se supună generalului Taube. E vorba de un transport mai mare la Astrahan.

Încă n'a sosit timpul. Comitetul central al socialiștilor a lansat un manifest, prin care avertisează pe muncitori, ca deocamdată să nu intre în grevă, să nu demonstreze și să nu turbure liniștea pe sărbătorile Paștilor. Intre altele se spun în manifest și următoarele:

Timpul nostru încă n'a sosit. Până va sosit timpul răscoalei generale, cruțați-vă puterile.

463 mil de recruți pretinde guvernul în anul acesta, ca pe timp de războiu. Această urcare de contingent o motivează guvernul cu stările anormale din internul țării și cu necesitatea sporirii trupelor în Asia-ostică.

Incviziția din Riga în dumă. Ședința de ieri a dumei s'a ocupat cu interpelațiile referitoare la barbariile din închisoarea dela Riga. După ce mai mulți deputați au repetat torturile practicate la Riga, ministrul de justiție a răspuns și a declarat, că s'a deschis deja anchetă în cauză. Mai mult nu poate face. Deputații socialiști populari au înaintat o propunere, ca ofițierii vinovați în chestia aceasta, să fie concediați din post, ca astfel să se reabiliteze justiția. Propunerea s'a primit cu majoritate covârșitoare de voturi. Numai patru au fost contra.

Apărarea națională.

Convocare.

Fraților! Toți câți iubiți școala, neamul și dreptatea, din lunca Beliiului, adunați-vă să ridicați glasul întru apărarea dreptului, limbei, școalei și a pruncilor, la

adunarea poporală

ce o convocăm pe sânta zi a Floriilor, în *Beliiu d. a. la 2 ore înaintea bisericii greco-orientale române.*

PROGRAM.

1. Deschiderea adunării.
2. Desbatere asupra situațiunii politice și a proiectului de lege despre școalele profesionale.
3. Chestia votului universal.
4. Liberarea de presă și întruniri.
5. Proiect de rezoluție.
6. Inchiderea adunării.

Beliiu la 1/14 Aprile 1907.

Simeon Leucuța paroh gr.-or. rom., George Huțiu inv. gr.-or. rom., Florian Căpitanu, Nicolae Jurca, Toader Căpitan, Miculae Cotuna, Șandor Cotuna, Toader Cotuna, A. Botha F. Cismaș, M. Curta, I. Moș, Iosif Moș, D. Cotuna, I. Cotuna, Ioan Russu-Șirianu, dr. George Popa, deputat congresual al cercului Beliiu, dr. Isaia Ardelean, avocat în Tinca, Romul Barbu, contabil la »Bihoreana«; dr. Andreiu Ilie, avocat în Tinca, dr. Aurel Zigre, Ioan Caian, Florian Pogana, Aurel Crișan, G. A. Muntean, inv., S. Micluța, paroh în Chertiș, George Ugliș, inv. în Hășmaș, Niculae Gaica, Toader Gaica, Ioan Gaica, Nicola Cișmaș, Simeon Herdo, Ilie Herdau, Ioan Jurca, Crăciun Jurca, Moise Jurca, Teodor Jurca, Sim. Jurca, Aurel Căpitan, Teodor Apatean inv., Ioan Vesa, Pavel Stanca, Borza Flore, Atanasie Ursu, Andreiu Martin, Toader Negru, Teodor Vidu, paroh român gr. or., Drăgan Mitru econ., Vas. Leucuța preot ortodox, Dimitriu Mateiu învățător.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 27 Aprilie n. 1907.

— † **Simeon Damian.** Vineri la orele 4 p. m. a avut loc în Brașov înmormântarea mult regretatului avocat Simeon Damian. A fost o înmormântare, cum rar s'a mai văzut în Brașov. Au asistat reprezentanții tuturor autorităților publice și politice, membrii camerei advocațiale, membrii tribunalului și a judecătoreii cercuale, reprezentanții corpului ofițeresc din loc, membrii eforiei și delegațiunilor școlare, corpurile profesionale și didactice ale școalelor centrale române, elevii școalelor noastre secundare și numeroși pretini și cunoscuți. Din mulțimea celor întruniți, să dea ultimul onor pământesc defunctului, deabia o mică parte a putut intra în capela din Groaveri, mulțimea a staționat pe afară, respirată printre mormintele cimitirului.

Serviciul funebrel a fost oficiat de protopopul V. Voina, asistat de preoții dr. Vasile Saftu, I. Prișcu și V. Mereșiu. Răspunsurile funebrale le-a executat corul mixt al bisericii Sf. Nicolae sub conducerea dlui prof. G. Dima.

La finea serviciului a rostit părintele dr. V. Saftu din ușa altarului un pătrunzător panegiric lăsând să treacă înaintea ochilor sufletești a celor prezenți activitatea mănoasă și multilaterală a acestui »fruntaș între fruntași«. Un moment deosebit de emoționat a fost, când oratorul a arătat marea și ireparabila pierdere ce o sufer forurile administrative ale mult încercatelor noastre școale din Brașov în momentul, când mai mult ca ori și când școalele noastre ar fi avut lipsă de sfaturile înțelepte și neprețuite ale defunctului...

Terminând părintele dr. Saftu, corul a intonat »Vecinica pomenire«.

La groapa, săpată în dreapta mormântului nemuritorului Andrei Mureșianu, a vorbit pătrunzător în numele camerei advocațiale avocatul dr. Kovács Dénes, talmăcind sentimentele de jale și durere ale membrilor acestei instituțiuni, prezidate de răposatul.

Odihnească în pace!

— **Le-a spus buchile.** Ziarul »Armeebblatt« din Viena ocupându-se de relațiunile economice din Ungaria, observă că pe nedrept bogătanii unguri înjură armata comună, căci la vară și ori-când e vre-o primejdie, sulilele acestei armate îi apără pe ei, moșiile și recolta.

Spune apoi că în Ungaria muncitorii agricoli au o soarte nu se poate mai mizerabilă: pentru 250—300 coroane plată anuală, lucrează 15—17 ore pe zi.

Și concludere:

»Fatalmente lucrurile vor ajunge ca în România. Domnii maghiari vor mai slăbi atunci cu îngâmfarea lor«.

— **O statistică îngrozitoare.** S'a publicat acum de curând statistica oficioasă a crimelor săvârșite în Italia. Iată ce ne spune:

În decursul anului 1903 au fost omorâți 3106 inși, iar răniți 93.768 inși.

Intre anii 1899—1903 au fost omorâți 13.130 inși, iar răniți au fost 354.953 persoane. Mai multe victime au căzut loviturilor de cuțit apoi revolverului.

În decurs de douzeci ani, până la 1903, au murit în felul acesta în Italia 100.000 persoane, iar numărul celor răniți a fost 2 milioane.

La nici un alt popor din Europa nu se petrec atâtea crime: asasinate, omoruri și tentative de omor și asasinat.

— **A plecat spre America,** precum suntem informați, primul transport al șampagnei dela firma Andrény Kálmán utodai din loc, comandat fiind de dl Molnár Lipot, conducătorul societății regnicolare a negustorilor și proprietarilor

SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mâni străine. Cine vrea să se convingă depre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela **Schneider Samu, juvaergiu în Szeged.** Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr., un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus. Catalog gratuit și franco.



de vinuri din Ungaria, care e însărcinat cu exportul în New-York.

După cum se prevede excelenta șampagnie va fi primită cu plăcere și dincolo de mare.

— **Procesul »Libertății«** intentat pentru o notiță despre cartea dlui Aurel C. Popovici s'a sistat.

— **Janosa Ferencz**, șeful gărei din Bük (dela căile ferate de sud), care în Februarie delapidase 12.700 cor. a fost arestat în Monte-Carlo.

— **Frideric Eitel** arhiducele german, al doilea fiu al lui Wilhelm a dat de o mare nenorocire. Pe locul de exerciții din Döberitz a căzut atât de rău de pe cal, încât a rămas inconștient. Pericolul s'a agravat și mai mult în urma împrejurării, că pe urmă calul l-a lovit cu piciorul peste obraz. Starea arhiducelui e atât de critică, încât n'a putut fi transportat la Berlin. Se crede că nu va scăpa cu viață.

— Conform informațiilor din urmă starea arhiducelui nu este atât de critică, după cum se credea. Se afirmă chiar, că Sâmbăta viitoare se va întoarce la Berlin.

— **Fărădelegi și crime.** În Dobrișin s'a dat de urmele fărădelegilor femeii *Fülöp Iulia*, moașe în districtul al patrulea al orașului. Fülöp Iulia anume nu stătea numai în ajutorul mamelor, cari voiau să avorteze, ci le îndemna chiar pe cele mai multe, ca astfel să ajungă la parale. Aveau un »laboratoriu« aranjat cu toate cele necesare. Instrumentele le comandase din Viena. Se afirmă, că foarte multe doamne din societate au fost pacientele acestei moașe, ale cărei operații au trimis pe 10 mame pe cealaltă lume. Moașa e deținută. Vinovăția ei e constatată. Acum decurge ancheta pentru a se descoperi mamele vinovate.

Chestia produce mare senzație, nu numai în Dobrișin, dar în țeara întreagă. Se vor publica cu numele toate doamnele din societate, cari au fost seduse, ori cari au cerut direct ajutorul numitei moașe.

— **Greva băieșilor din Lupeni** continuă. Nu s'a putut ajunge la înțelegere între patroni și muncitori. Fiind spiritele agitate, din Orăștie s'a trimis o companie de soldați.

Conform știrilor mai nouă greva a luat dimensiuni tot mai mari. Ieri însă a intrat în lucru 500 de băieși sub paza jandarmilor, ca adevărat să nu fie atacați din partea băieșilor, cari vreau că continue greva. Jandarmii circulă pe strade. Au avut loc mai multe dețineri. Se crede, că greva va înceta.

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacâmuri de argint. Oroloage de buzunar de aur, argint și oțel. Un departament separat se găsește fabricați de argint china de prima calitate. Grallert S. és fia, Arad, Piața Andrássy nr. 22.

— Pentru o întreagă uniformă de haine bărbătești (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Pofțiți și cereți muștră. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri Lechner és Fleischer în Arad, Szabadság-tér 17.

— În Arad, strada Forray în palatul contelui Nádasdy, orologierul și juvraul Zinner Vilmos vinde tot felul de oroloage și juvaerice.

Atragem atențiunea asudra anunțului lui Reményi Mihály.

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Arad, 27 Aprilie 1907.

Cazul din Berechiu. Ni-se comunică din Oradea-mare, că toate cele publicate în chestia fostului primar Petru Pusta dela Berechiu sunt constatate ca adevărate, cu adausul, că pretorele Szunyogh l'a aruncat pe Pusta în școală peste bănci de s'au speriat copiii.

Antistia întreagă este decisă să fie solidară cu Pusta și să-și dea abdicarea.

Se aude, că singur substitutul de primar numit în locul lui Pusta, George Cios, român vrednic, n'ar voi să fie solidar cu antistia comunală din Berechiu.

Noi credem însă, că și George Cios își va da seama de importanța momentului și de cinstea românească și se va hotărî să nu facă pe pofta celor ce nu ne sunt prietini. Sângele nu se face apă și suntem siguri, că și George Cios este convins de acest adevăr.

În procesul alegătorilor dela Ugra au fost puse până acuma 4 termene și toate s'au amânat. Cel din urmă, după cum ni-se telefonează din Oradea-mare a fost pus pe 23 Aprilie. După cum se știe sunt acuzați 41 alegători români pentru că din prilejul alegerii dela Ugra s'au apărut în contra atacurilor independenștilor. Cu amânarea de atâtea ori ce se urmărește oare? Așteaptă domnii până la vară, când țărani au atâta de lucru și când timpul le e scump? Pertractarea, fiind mulți acuzați și martori de ascultat va ține vr'o 10 zile. Și 10 zile de vară sunt foarte scumpe.

În Bihor se vor ținea mâne adunări de protestare în Homorogul român, în Săcădat și Beliu.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

FRANZ JOSEF Apa purgativ

efect sigur și purgativ domol.

„Concordia“ institut de credit în Ozora-Uzdin, primește depuneri spre fructificare cu 5¹/₂%. Darea o solvește tot institutul.



BASĂ SIGURĂ

ANDRÉNYI
MAGYAN UTÓBÁI
SEC
ARAD

AROMĂ PROASPĂTĂ RECREATOARE
RECUNOSTINȚA ESPERTILOR

SISTEM BOUQUET MARGELE
TRADIȚIONAL MINUNAT ESCELENT
MĂRUNTE

MANIPULARE ÎNGRIJIRE VINURI ALESE Vii
DE CONSTIENȚĂ CU GRIJE PROPRII
SPECIĂTATE ȚIOASĂ MARE DE MODEL

Vânzare de VIN

în mare și mic, producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	— cor.	52 fl.
Vin vechiu alb	— "	64 "
Rizling alb	— "	80 "
Schiller (roșu)	— "	56 "
Vin roșu vechiu	1 "	— "
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1 "	60 "
Pelin sârbesc, veritabil	1 "	20 "

Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Anlich Lajos-utca 7/e.

Ifj. Hodács János

Fondat la 1892 fabrică de trăsuri Telefon 439

Prima
abrica de
prăsuri de
de câmpie



Mare
magazin
stabil!

Szeged Orașul de sus, Str. Kistisza nr. 4. (Urmarea str. Maros).

Vând

Oltoiori verzi de viță cu rădăcină,

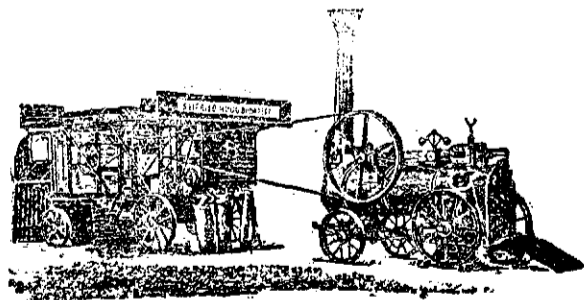


loză portalis, Chaszla alb și roșu, Oporto, Rizling, Szlan-kamenka, miia cu 160 cor.

Loză netedă Riparia-portalis, miia cu 9 cor.

Tei înalți de 3—4 metri
100 bucăți cu 60 cor.

Resch Mihály, Ujvidék.



Provisiuni de mașini cu vapor

LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuintată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătire foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).



La „Cănele negru“.

Recomandă băcănia sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

Telefon 441.

Telefon 441.

S-a fondat la anul 1874.

H A I N E pentru bărbați, juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții -- -- și mai ieftine prețuri la -- --

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D,

Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața libertății Nr. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână
MARFĂ NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

Dacă vrei să cumperi ghete bune și țititoare

de lângă prețuri ieftine
să te adresezi la pantofarul

Gzernóczy Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comandă după măsură se fac prompt și ieftin.

Se caută

Un candidat de avocat

cu praxă bună.

Reflectanții să se adreseze la avocatul

Dr. Joan Papp, Brád.

Ciorapi!

Cămăși matroz!

Sokne, mănuși de mătăasă și ață, în calitatea cea mai bună, asortiment bogat.

Prețuri absolut ficse!

Bársony Andor

mare prăvălie de ciorapi

Arad, piața Libertății nr. 17.

SPECIALIST!

Caut

pentru cumpărare urgentă

2-3 luni de transportare pentru lemne.

Într'una să poată suporta 30-40 stânjini.

Kemény Manó,

intreprinzător,

Arad, în strada Batthyányi.

Corespondent

de limba germană, română, posibil și limba franceză, cu cunoștințe de comptabilitate

se caută

pentru o casă de manufactură en gros în România.

Condițiuni speciale: Să fie creștin, etatea cel mult 30 de ani, liber de armată, de preferat cei cari au mai lucrat în branșa manufacturii.

Oferte cu pretențiunile de salar și extrase după certificatele de studii și de serviciu în cele trei limbi, a se adresa la Administrația ziarului sub

„D. P. 16“.

La expoziția din Paris 1900 a câștigat „Grand Prix“.

Ioan Francisc Kwizda

furnizorul curții c. reg. austro-ung., reg. române și princ. bulgare
farmacist cercual în Korneuburg (lângă Viena).

Restitutions-Fluid de Kwizda

este apă de spălat caii, brevetată ces.-regală. O sticlă costă 2.80 cor. De 40 de ani se folosește în stautele de curte, în grajdurile mari ale singuraticilor și în ale miliției, ca înțăritor excelent, la înțepirea mușchilor, etc. la adresări are rezultat minunat, căci face ca caii să biruie mai multă muncă.

Numai având breveta alăturată e veritabil e Restitutions-Fluidul de Kwizda.

Să trimiți preț-curante cu icoane gratis și franco
Deposit general: Iosif Török farmacist, Budapest
Király-uteza 12, Andrassy-ut 26. I



Unsoare de porc
garantată, curată
Slănină de mâncat
albă pârjolită
Slănină cu ardei
Slănină afumată
Untură
Piparcă
Ceapă
Fasole.

În prețul cel mai moderat
la

Eduard Holzer

Temesvár.

Telefon Nr. 237.

P. T.

Atragem cu toată stima atenția stimaților economilor la articlii ce se capătă permanent în depositul nostru:

sare de vite (briquette) de tot plăcută vitelor la lina,

sămânță de lufână și trifoiu roșu garantată de curată de tortoțel.

Sămânță de napi de Quedlenburg

soiuri: boabe galbene de oloiu, galbene de Oberndorf, roșiu de Mammuth, galbene de Eckendorf și sămânță de napi de zahăr.

Piatră mîerie de Aussig. — **Raffia de prima calitate.**

Pentru scopuri de sămănat;

sămânță veritabilă de **bicău; ovăs, orz și cucuruz.**

Din aceste din urmă ținem și pentru furagiu.

Pentru prășitorii de cai neîntrecutul **Melasse »DERBY«.**

Toate aceste se capătă cu prețurile cele mai scăzute de zi și acelor care nu sunt membrii la

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet
ARAD, în colțul străzilor Boros Béni-tér și Verbőczy-utca.

Telefon-nr 469.

Telegr.-adr.: „Grüner-Varga“

Grüner és Varga Szeged

Cheque-cont la Posta Ungară 16,308, la cea Austriacă 99,403. — Giro-cont la Banca Anstro-Ung.

Manufactura de cânepă, în și justă.

Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni - saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreji de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mrege, leagăn pentru copii, legături pentru snop.

PRĂVĂLIE DE FLORI

a lui **SCHVEFFER EDE**
ARAD, palatul Minorilor.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

Esecuție:

buchete și cununi după gust

pe lângă prețuri avantajoase.

Comande din provincie execut punctual.

== **Serviciu prompt.** ==

Anunț.

Se va deschide

la 1-a Mai pe piața Libertății nr. 22

(lângă FRAȚII LENGYEL)

PRĂVALIA DE COLONIALE ȘI DELICATESE

a lui

Rácz József.

Un băiat cu purtare morală se primește ca ucenic.

**SPRE DEOSEBITĂ ATENȚIUNE!**

Numerele mici ale loteriei privilegiate ungare în clase dela Nr. 1 până la Nr. 300, ce sunt atât de mult căutate, se găsesc exclusiv numai la noi.

Deasemeni și numerele anilor de naștere dela 1801 până la nr. 1900.

Având în vedere marile cereri ale acestor numere, rugăm a ni-se adresa **DD** comande cât de curând. **DD**

S. Bogdány birou principal de lot. Soc. Anonimă
Budapesta, Károly-körut 20.

Telefon 88—16.

Prețul losurilor la clasa I-a:

$\frac{1}{3}$ los cor. 150 | $\frac{1}{2}$ los cor. 6.—

$\frac{1}{8}$ „ „ 3.— | $\frac{1}{1}$ „ „ 12.—

Comenzile pentru străinătate le efectuăm contra ramburs sau trimitere anticipativă a contului.



Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. **ARAD** Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de
mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA.**

Unicul magazin de
renumitele mașini de cusut

● **PFAFF.** ●

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

● **MARE OFICINĂ DE DREGERE.** ●

În magazin se află
mare assortiment de
▶ **gramophone și plăci.** ◀

— Condiții de solvire foarte avantajoase. —



Singurul mijloc de vânzare a oleului american Dustelss scutitor pentru podele.

Singurul mijloc de vânzare a oleului american Dustelss scutitor pentru podele.

Nr. de telefon de oraș și com. 217.

Nr. de telefon de oraș și com. 217.

Parchetul Rosa!

Singura ceară pentru podele care se poate spăla. Tot astfel și pentru parchate, linoleu, podele moi, mobile, xylolith, etc.

Parchetul Rosa e fără miros, până când pasta de terpenină nu.

Parchetul Rosa păstrează culoarea deschisă a podelelor, până când cele unse cu terpenină se înegresc.

Parchetul Rosa îl putem spăla cu apă și săpun, podelele unse cu pastă de terpenină se păstrează de apă.

De Parchetul Rosa podele nu sunt alunecoase, iar pe podelele cu pastă de terpenină au alunecat deja mulți.

Parchetul Rosa e rezistent față de orice fluiditate, ca d. e. cerneală, unsoare, etc. cari dispar prin o singură spălătură.

Parchetul Rosa este ușor la folosit și numai rar trebuie reîmprospătat.

Parchetul Rosa în urma celor înșirați, este cea mai ieftină pentru podele. Magazină principală:

STEINITZER N. magazin de vâpseli, sobe și lacuri

ARAD, piața Andrassy nr. 3.

Se pot cumpăra în băcăniile: Lázár Gyula și Dürr Gusztáv.

Din punct de vedere igienic, este întrebuițată în cele mai multe instituțiuni de stat și oraș, precum și în sanatoare, spitale, hoteluri, ș. a.

Nu trebuie să comandați din Budapesta.

LIPP DEZSŐ

întreprindere de tocilarie • GYŐR • strada Kazinczy nr. 18.

Mare magazin de briciuri englezești de cea mai bună calitate, briceaguri de Sollingen, foarfece pentru cusut, crosetat, unghie, croit, păr și barbă. Mașini pentru tunsul părului și bărbii. Mașini automate de ras cu siguranță etc.

Primesc tocilarea și ascuțirea tuturor obiectelor de mai sus pe lângă prețuri ieftine.

Pentru un nou brici garanță de un an!

Comande din provincie eșeptuiesc prompt și la moment.

Canforii și medicii au favoruri.

Cine n'a jucat încă cu succes la loteria de clasă

Cine peste tot nu și-a încercat încă norocul în ea

Cine dorește într'adevăr să ia odată câștigul cel mare

Cine dorește să fie servit prompt și real acela să se adreseze cu toată încrederea la marea colectă de noroc a lui

GAEDICKE, Budapest.

Oferă pentru tragere la I clasă în 23 și 24 Mai.

Intreg	Jumătate	Un sfert	0 optime
12.—	6.—	3.—	1½ cor.

Cecuri postale pentru trimiterea banilor porto franco.

BANCA

GAEDICKE

Budapesta, IV., Kossuth Lajos-u. 11.

Am onoare a aduce la cunoștința stim. doamne, că întorcându-mă din Viena, mi-am deschis

Salonul

în Piața Libertății nr. 11, etajul I.

Modelele mele sunt dintre cele mai frumoase și cu prețuri moderate. Prin serviciu prompt mă voi sili să câștig încrederea stimatului public.

Comande în provincie și transformări se'ndeplinesc punctual și cu esactitate.

Solicitând părtinirea prețioasă a onor. public, rămân cu stimă

Grünblatt Antónia.

În vitrinele mele se pot vede permanent nouățile de moda cea mai cu gust provăzute cu prețurile cele mai concureabile.

Fondat la 1860

MÜNZEL ARAD

Telefon de stat Nr. 213

Am nouăți surprinzătoare de pălării pentru sezonul de primăvară și vară.

Cămașă

de modă colorată

cu piept încrețit (imitație de batist) bucată 3 Cor. 30 fl.

Cămașă de modă colorată pentru turiști și călători (imitație de batist) . . . 3 Cor. 30 fl.

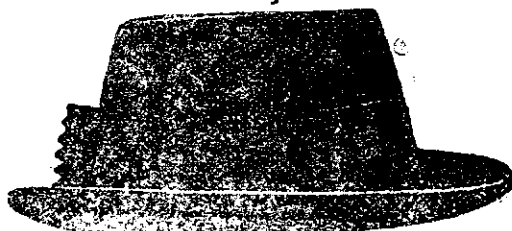
Cămașă de modă colorată pentru turiști și călători (zebr englez) bucată . . . 4 Cor. 40 fl.

Primes albituri după croitura cea mai perfectă.

Furnisorul funcționarilor de stat.

prăvălie de pălării și modă de domni
Furnisorul corpului ofițeresc dela regimentului ces. regesc Nr. 33.

PĂLĂRIE „RECLAM“
(calitate distinsă) 3 Cor. — fl.
Pălărie format șic 4 Cor. — fl.



Ciorapi de primăvară și vară de legătura cea mai tare.

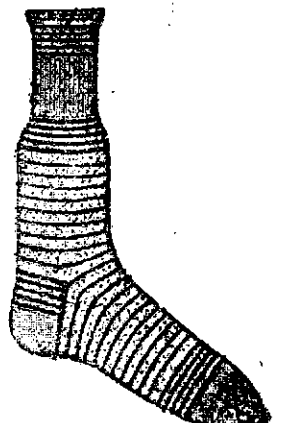
3 părechi de culoare închise sau colorate deschise 1 Cor. 50 fl.

3 părechi eleg. color. și vârgate la modă . . . 1 Cor. 80 fl.

3 părechi închise sau colorate mătăsii . . . 2 Cor. 20 fl.

3 părechi de calitate I-ă vârgată 2 Cor. 80 fl.

Furnisorul funcționarilor de stat.



Arad, datul poștei.

Stimată Doamnă!

Vă aducem la cunoștință cu tot respectul, că
în str. Salacz Gyula nr. 1 **am deschis**

prăvălie de corsete

și îndrăsnim să atragem la aceasta atențiunea
D-Voastră.

Modele originale franceze, engleze și americane.

MODEL ORIGINAL PARISIAN



Curățiri și reparaturi se efectuează ieftin și punctual.

Esperiențele câștigate pe acest teren în Paris, Viena și Budapesta suntem în situația să mulțumim și cele mai pretențioase gusturi. Ori ce croi pregătim conform ultimei mode, precum și ori ce corsete de ocazie și orthopaede la dorință și cu cea mai mare îngrijire.

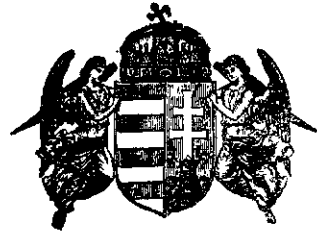
Avem speranța că ne veți onora cât de curând cu comanda D-Voastre.

Suntem cu deosebită stimă:

NEUSTADT és HERCZOG.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**



Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lătura fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S

și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.



„Severineana“

SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII
în Caransebeș

recomandă bogatul ei deposit în tot felul de mărfuri,
într'altăle:

COLONIALE

VINURI

în deosebi roșu de Carloveș pentru trebuințele sf. sărbători și alb de Magyarád de o calitate escelentă,

Lumini

pentru masă și biserici din fabricele cele mai renumite,

FĂINĂ

Produse

Ferărie

precum fer pentru trebuințele industriale și economice, apoi vase de menajiu emailate, tinichea, etc., etc.

MANUFACTURĂ

Cretoane, Chiffoane, Zefire, cămași, cravate, ciorapi, asortiment mare de tot felul de bumbacuri pentru manufactură de casă, etc., etc.

Atragem mai departe atențiunea onoratului public asupra

„CHEAGULUI“

în formă de esență pentru producerea de brânză, compus numai din rănză de vițel, garantat curat și nestrucăcios, nu de asemănat cu alte fabricate de soiul acesta, unic în felul său. Modul de folosire se trimite grătit.

EGYEDULLI SÖSBORSZESZ MELY JÓZSEF HÁZI SZER. IS SZOLGAL.

A LEGJOÓ SÖSBORSZESZ MINDENÜTT KAPNÁTO

LEGJOÓ HÁZI S. SZER.

VÉDJEÖVZETT CZIMKE

FABIÁN SZANATORIUM SÖSBORSZESZ

30 máteres, 1 koronás és 2 koronás üvegekben.

Megrendelhető: FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

5% Á. "JOZSEF FOHERCZEG SZANATORIUM EGYESÜLET" JAVÁRA.

Câți suferitori sunt

cari mereu caută leac de vindecare contra boalei lor și abea poate să găsească adevăratul leac. Miile de epistoale de recunoștință adevăresc, că contra durerii de

muschi, rupere

și la alte dureri porvenite din răceală unicul medicament mântuitor și de dureri atinăteri este

Spirtul vin galic de sanatorium a lui Fábian

Se poate comanda la **Fábian Lajos, Gyula** (cottul Békés)

in comande de 30 fil, 1 cor. și de 2 cor.

Comande prin postă peste 5 coroane, se trimite franco cu rambursă.

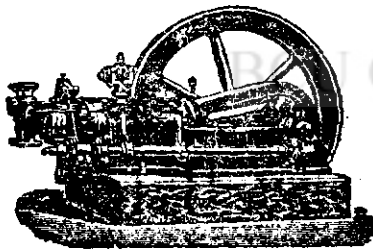
Assael Jakab Fiai

atelier de mășini, pregătitor de motoare cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrásy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau desen, tot așa efeptuim și dregerea conștiențioasă

de locomobile, mașini stabil și de trierat, motoare



Pregătim răsgate de cucuruz noauă și după modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini pentru economie. — Cele trebuincioase pentru mări, precum și transmisii și roțile pregătim ieftin și prompt.

Tot astfel primim transformarea a tot felul de motoare de gaz, petrolu și benzin.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“ putere raselor de 100 lumini pe oră 3 fileri.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrásy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre, indeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannoa“).

Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT ȘI CAFENEA. — In centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391.

ARAD

Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Iluminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mâncări franceze și ungurești.

Comande pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți se fac in modul cel mai prompt; afară de aceia saletari acomodate pentru diferite societăți sunt la dispoziție in toată vremea.

SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. — Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprijinal on. public il cere cu toată stima

Nagy Lajos, hotelier.

Serviciu escelent!

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziașului in fața casei de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire: Telefon-nr. 119.

In fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci inainte să fiu cercetat cu toată încrederea.

Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branse și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălae, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mai mari și mai mici, conduceri de ape, vaduri, podimentare de teras, provederea pe din jos a păreților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite colori.

Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferesc garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și pleniminare de spese.

Legătoare de ciorapi

ARAD

Andrássy-tér nr. 20.

(Palatul Fischer Eliz).

Stă la dispoziția p. t. publicului.

Toată imitarea și reproducerea va fi pedepsită.



Unicul veritabil e
Balzul Thierry
provăzut cu marca „Călugărița verde” sub scutul legii. Cel mai vestit și neîntrecut medicament contra perturbațiilor de mistuire, sgârșiri de stomac, colică, cathar, dureri de pept, influență etc., e foarte bună la începutul tuberculozei. Se capătă în 12 sticle mici, sau în 6 duble, ori în una mare deosebită provăzută cu încuetoarea patentată. Prețul 5 cor. cu porto.

Unsoare Centifolia Thierry recunoscută ca „non plus ultra” contra rănilor vechi, aprinderi, vătămări, răniri, precum și tot felul de umflături. 2 borcane cu 3 cor. 60 fl. cu porto.

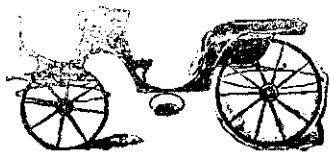
Banii se trimit înainte ori se ridică prin rambursă.

Apotheca Thierry în Pregreda

lângă izvorul mineral de apă acra Rohits Sauerbrunn.

Depozite în următoarele apotece: în Arad la FÖLDES KELEMEN și la HAJOS ARPAD

Atenție! Fac atenții mai ales pe revanzători să fie atenți la cumpărare și comandă la balzul meu brevetat prin lege. În senzul §§-lor 23 și 25 se espun toți cei ce nu cumpără balzul pregătit în apoteca mea, ea altul fals și care nu este provăzut cu breveta „Călugărița verde”, dar mai ales revanzătorii se pedepsesc cu o pedeapsă de 4000 coroane sau cu închisoarea corăzpunzătoare de un an. Tot așa stă lucrul cu celelalte amestecături fără orice preț strigate în piețe, cari însă nu sunt bune numai pentru a stoarce și înșela publicul.



FABRICĂ DE TRĂSURI alui

Vadász és Grósz

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

aranjată pentru putere electrică.

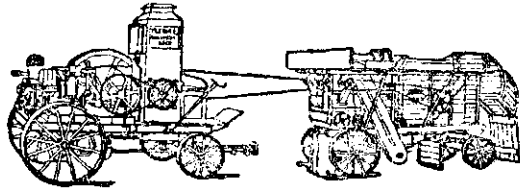
Își recomandă trăsurile de fabricate de rangul prim, care se află permanent în deposit.

La expoziția din Oradea-mare au fost premiate.

Telefon pentru întreaga provincie nr. 445.

La dorință se trimite preț-curent gratuit și franco.

Numai adevăratele
motoare și locomobile, PLEWA
au cea mai ieftină și mai sigură putere de muncă pentru scopuri economice și de moară. Durata ei e calculată cât viața unui om. Consumpțiunea pe oră 2—3 fileri oleu necultivat, benzin sau gaz.



Catalog și preliminar gratuit. — Condițiuni, solvire foarte avantajoase.

Adresa: **Dénes B. motorspecialista**
Budapest, V., Lipót-körut nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și s'o păstrați.

Ladányi Ferenc

AURAR ȘI JUVELIER

Temesvár (Timișoara) Belváros

strada Jenő főherceg II (casa Koch).

Asortiment bogat

În artici de aur și argint și bijutării

în execuția cea mai modernă, cu prețuri moderate.

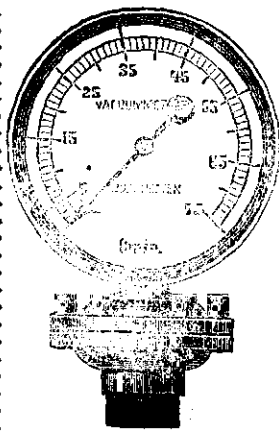
Atelier special pentru lucrări nouă și reparaturi, aurituri de unelte bisericești etc. etc.

Aur, argint și platină veche

se schimbă ori se cumpără cu prețul cel mai mare.

Perlfaszter Sándor

mechanic de cumpene și măsuri atmosferice
BUDAPEST, VII., Barcsay-u. 6.



Gătește măsuri atmosferice în deosebite chipuri și construcții pentru apărarea de aburi de apă, măsurătoare pneumatice (pneumometre), hidro- și pirometre. Măsuri elastice, nivelatoare, termometre

Primește reparaturi cu garanția de un an. Comandele din provincie le efectuează punctual și prompt. Ceasornicele de control le repară cu garanția de 3 ani.

Prețuri curente gratis și franco.

Fabrica de metale a lui

Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Lajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér. În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

Croitorie elegantă de haine bărbătești.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Palatul Neumann

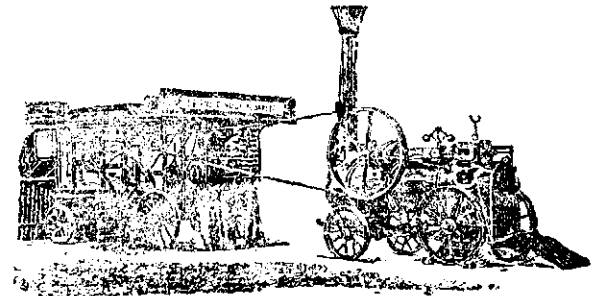
Stofe de prima calitate englezești. În special

Croitorie pentru preoți.

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Își recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

— — Prețuri solide. — —



Provisiuni de mașini cu vapor

LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuințată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătere foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Cel mai mare galonier de mobilă și podoba femeiești din țară.

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, fireturi de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre.

Serviciu repede, prompt și ieftin!

Au sosit obiecte de ocaziune!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.

Arad, în piața Szabadság nrul 20.
(Strada Forray, palatul contelui Nádasdy.)

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de ocaziune.

Pălărilile cele mai moderne, cămeși, gulere, mânui, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Franceze și Engleze.

Mare târg de ocaziune!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!

Comandă din provincie se efectuează la moment

Forte-pianuri și pianine

vestite în toată lumea,



mechanică engleză,
se capătă cu cele mai
moderate prețuri re-
cunoscută de cea
mai bună măstru-
pian din Viena la
firma

Reményi Mihály

liferantul de muzicalii la academia reg.
în Budapesta, strada Király nr. 58

lângă „Academia unghurească de
muzică“, care acum se edifică.

Reperaturi și stimulări de pian execută pentru capitală
și provincă numai prin cei mai esperti și desteri mă-
estrii și pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate.

Forte-pianuri vechi și folosite le schimbă cu noi.

Mare deposit de harmonii europene și
americane.

— Prospecte gratis și franco. —

Mașini pentru stropirea viilor și arborilor

Construite de oameni specialiști distinși, întrec atât în privința lucră-
rii, precum și a durabilității orice fabricate de până acum. Nu face risipă în
materie și e ușor de manat de către oricine.

Un stropitor foarte tare făcut cu totul trimitem de
din aramă, supus probei, bucata cu preț de 45 coroane.

La comanda de odată a 10 bucăți un scăzământ de 5%.
Pentru fiecare bucătă 5 ani garanță, se pot comanda exclusiv la noi
fabricanții.

Pregătim orice fel de cazane de orice sistem pentru fierberea ra-
chiului, cu aparat de recorică după plac, sau după sistemul inventat de noi,
prin care câștigăm cu 20% mai mult rachiu și mai gustos decât până acum.

La comandă trimitem căldări pentru licitare sau de orice fel.

Lucrările de aramă le efectuăm iute și punctual.

La comanda ne rugăm dacă se poate a ni se trimite desemnuri și
măsurii.

Szijasrtó Testvérek, arămari
depu pentru fabricare și reparaturi de stropitoare
în Kecskemét.

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

Avis!

Avis!

Cu deosebit respect aduc la cunoștința distinsului public, că

berăria orășenească de sub teatru

am luat-o în arândă

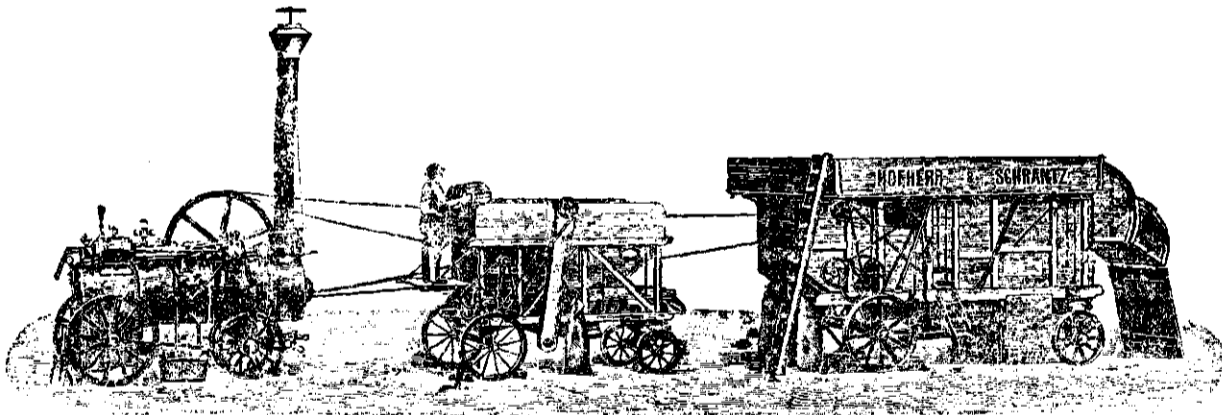
și acea voi ajusta conform tuturor cerințelor moderne. Din ziua
aceasta voi avea cea mai excelentă bere de Kőbánya a pri-
mei societăți unghurești pe acții așa numită

BERE DE CURTE

apoi vinurile de sub podgorie de cea mai bună calitate. Cuina pe
lângă prețurile cele mai ieftine totuși va corespunde cerințelor
moderne.

Cu deosebită stimă: **Kánya Géza.**

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.



HOFHERR ÉS SCHRANTZ Garnituri de triori cu aburi

cu presse late de paie și elevatoare,

Locomobile de benzin cu mașini de treierat

de ale lui HOFFER ÉS SCHRANTZ

Și tot felul de articli economici și tehnici.

Mașini de secerat și legat sistemul MC. KORMICK.

Reprezentantul general:

EDUARD KARNER

deposit de mașini, TEMESVÁR, oraș (Belváros).

Cancelarie: Strada Báthori nr. 1.

Deposit: Erőd-u. nr. 5.

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

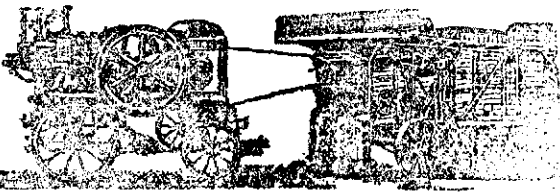
000 Seară de seară musica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantieri.

**Cele mai bune provisiuni
de mașini de treierat din lume.
Deplină responsabilitate pen-
tru excelența trrierare.**



Se pot folosi între case acoperite și pe paie și fără permisiunea autorităților.

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în aceasta colonie se pot găsi renumitele

**motoare cu benzin, petrolin
și oleu de minerale,**

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treierat cu locomobile de benzin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi. Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere către această firmă de specialitate. Ca să putem răspândi cât mai mult motoarele noastre primim în schimb mașini de vapor folosite.

Fiiți băgători de samă
la adresa exactă

KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43
— Cataloage gratuit și franco. —

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3—5 cele mai simple și cele mai perfecte

**provisiuni de
călcat cu motor**

din motor, precum cele mai per-

INTEMEIAT
LA 1888

Dipl. de onoare
Lovrin 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pen-
tru comitat și
oraș nr. 498.

Szubotha

Sándor

pregăitor de
odăjdii și adju-
turi bisericesti

croitorul
teolog. epis-
copedii din
Cenad, lifer-
antului Excol.
Salo episcop
Dessewffy
din Cenad.

TIMIȘOARA-
CETATE

în teologie.



Recomandă magazinul săn bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoțimii cât și a aceloră, cari voese se cumpere pentru biserici capele, sau societății de înmormântare

**odăjdii, steaguri, eruci
statue sau altfel de ajustări bisericesti**

tot astfel marele săn asortiment pentru materiale necesare la formarea adjustărilor bisericesti.

Pentru liferările mele iau răspunderea. — Servese bueros cu catalog bogat ilustrat.

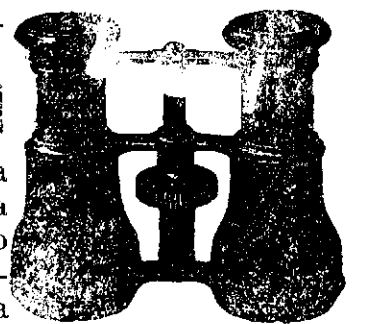
Unelte de fotografiat, gramofone etc. etc. se
vind cu prețurile originale de fabrică.

Vederea cea mai puternică

se poate avea numai cu aju-
torul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probata ca
perfectă, care se poate cumpăra
în cadre deosebite și după o
cercetare conștientoasă cu pre-
țurile cele mai ieftine la firma



HAHN TESTVEREK

Telefon 149. în LUGOJ Telefon 149.
Comandele cu posta se efectuesc precis și prompt.

Cataloage de gramofon gratis și franco.

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier
Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurăietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor.
" " " lemn " 7 "

In atențiunea comunelor bisericesti!

Pregătesc în timpul cel mai scurt posibil după comandare, în ori ce stil, edificii, decorări externe și interne, statue de biserică, de grădini și de salon, după modeluri sau turnare, morminte frumoase de piatră sau cement dela 50 cor. în sus, precum ori și ce se ține de sculptorie.

Osváth I. Antal, sculptor

Nyiregyháza, strada Kossuth nr. 51.

Telefon 551.

Recunoscut ca cel mai bun.

Telefon 551.

Imprumut de BANI

pe casă și pământ până la cele mai înalte prețuri solvibile și în rate mijlocește pe

10, 15, 25, 35, 41, 50 de ani

KLEIN JÓZSEF Arad, str. Radnai 10.

Reprezentantul casei de păstrare din Sibiu,

unde sunt de vândut pe lângă prețuri moderate și favorabile de solvit următoarele case private și de închiriat: anume Lóvész-u. 3a. cu etagiu. Lipót-u. 12a. Lipót-u. 13. Lehel-u. 19, căși parter, și în Micălaca nouă lângă motor casa nrul 440, care ca edificiu nou cu 3—4, eventual 5 chilii, cuină, cămară și scaldă se vinde în rate pentru 6500 cor.

Fabrici de mașinării și plăci pentru
ciur edificare de mori a lui

GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váczi-ut 40—46.

Recomandă locomobilele sale originale cu vapor Marshall, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoiului; singuratiche mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice.

Ciur de ales
sămânță cu
brevetă a lui
Graepel

care s'a probat
cu cel mai
mare succes,

și din care
s'a spedit până acum circa **8000** bucăți

Acest ciur îl trimite pe 14 zile de probă la oricare mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu multime de epistoale de mulțumiri și recunoștințe, se trimite gratis și franco.



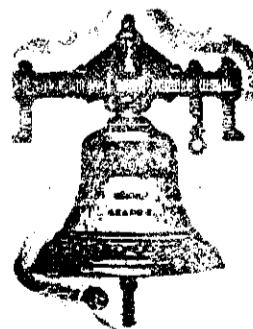
Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.



Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul că față cu orice alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% al greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de ferce se pot învîrți și postamentele de fer, prin, a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Verita- **ARDEIU** dulce **BOKOR**
bilul a lui
= e cel mai bun în lume =

precum
tot felul de calități spre scopuri indus-
triale și comerciale liferează

Bokor János, Szeged

proprietar de moară de ardeiu.

Export în întreaga lume.

Atelierul **STOLCZ J.**
aurarului

Pregătește tot felul de lucrări de aur, argint, de
pietrit scumpe și turnătorie de artă.

Primesc transformare de juvaere vechi.

precum orice fel de reparaturi. Primesc atât între-
girea, precum și
repararea instrumentelor de casă, a juvaerilor
de gală maghiară, antice, aurărie în foc și ar-
gintărie pe lângă garanță.

Stolcz J., aurar

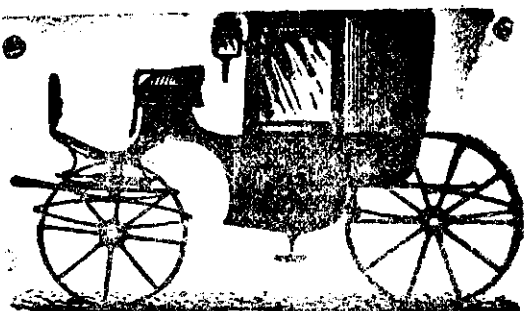
A R A D, strada Weitzer János Nr. 2.
Palatul Minorilor.

Anunț!

Atențiune!

Nádassy és Mészáros

Meșteri de trăsuri • ARAD • Boros Béni-tér nr. 2.



Avem onoare a avisă pe stim. interesați, că în Arad, piața Boros Béni nr. 2
am deschis un atelier de trăsuri aranjate,

unde facem trăsuri cu prețuri moderate, corespunzătoare și pentru condițiile cele mai
înalte și moderne, pe lângă acestea preparăm și partea de sus a automo-
bilelor, și pe cele în folosire, le schimbăm după dorință, precum primim și repa-
raturi, pentru lucru punctual și spelele garantează cunoștințele noastre speciale câști-
gate în străinătate. — Solicită binevoitoarea protecție

Nádassy és Mészáros fabricanți de trăsuri
Arad, Boros Béni-tér 2.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă.

Spiritul Reuma

incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

BÁCS-TOPOLYA

Recomandă

mașina de **HUNNIA** cu două
sămănat rânduri.

Fabricație ungurească!

Poftiți și cereți inviațiuni asupra prețurilor.

Zsellér Imre

Atelier artistic pentru specialitate de ferestri de biserică,
pictură pe sticlă, pentru părți de sticlă, plumbuitor de artă
și de mozaic

Budapest, VI., Aréna-ut 124.

Pân' acum s'au făcut în atelierul meu ferestrite bise-
ricelor romano-catolice din Bács-Almás, a celei din
Nickine, din Grediște, Bácskula și Bodajk, a celei
greco-orientale din Ujvidék, la cari mă provoc, ca și
la parohii, cari au lucru distins din parte-mi.

AVIS

Hotel „Vulturul negru“

Proprietariu:
IGNATIE PAȘCA

21 chilio cu mobile noi dela 60 cr. în sus.

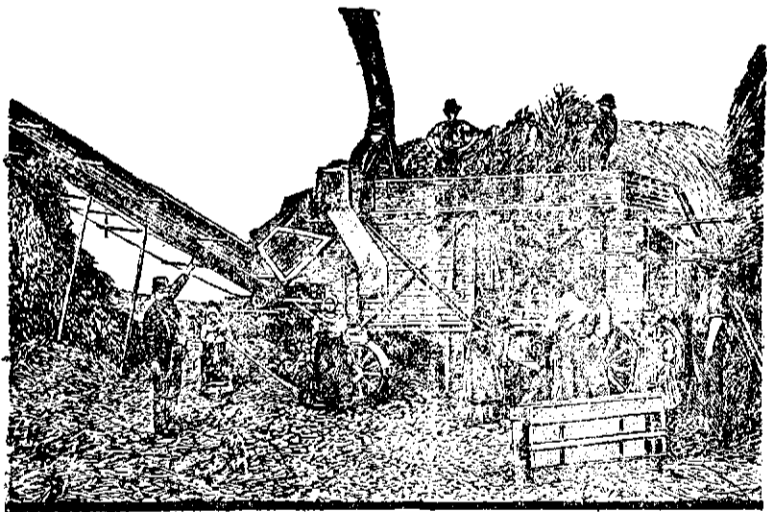
RESTAURANT.

Mâncări bune și effine.

Papricaș de pește.

Rog spriginul onoratului public.

Tramvayul vine până la hotel.



Harfmann Jakab

fabrică de mașini de economie

UJVERBÁSZ.

Recomandă renumitele sale instrumente noi

de absorbarea pravului

de mașini de treierat.

Poftiți și cereți ofert de preți.

Concesiune ungurească.

Norocul lui Török este vecinic.

Este neîntrecut norocul de care este favorizată casa noastră de bancă.

În scurt timp am plătit onorațiilor noastre mușterii mai **30.000,000 cor. câștig;** între acestea cele două mai mari câștiguri, și adică:

de douăori câștigul principal de **600,000 cor.,**

cel mai mare câștig de coroane **400,000,** apoi 6 à **100,000,** 3 à **90,000,** 3 à **80,000,** 3 à **70,000,** 4 à **60,000,** mai multe à **50,000,** 40,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000 și afară de acestea nenumărate 10,000, 5,000, 3,000, 2,000, 1,000, 500 și alte câștiguri.

Vă recomandăm deci ca la cele mai apropiate trageri de losuri să luați parte și să comandați la noi losuri de noroc.

La noua tragere puse pe

125,000 losuri **62,000** câștiguri, și se va sorți cu totul oribila sumă de **16.457,000** coroane.

Cel mai mare câștig este la caz **1.000,000** cor.,

apoi 1 renumerație **600,000** coroane, 1 câștig **400,000,** 1 à **200,000,** 2 à **100,000,** 2 à **90,000,** 2 à **80,000,** 2 à **70,000,** 2 à **60,000,** 1 à **50,000,** 3 à **40,000,** 3 à **300,000,** 6 à **25,000,** 9 à **20,000,** 13 à **15,000,** 44 à **10,000** coroane și încă multe câștiguri.

Care zi din săptămână este pentru Dta de înșănătate? Comandați la noi un astfel număr de los, care este însemnat lângă ziua în care a-ți avut parte de vre-o întâmplare mai extraordinară.

Duminică 12314	Luni 53093	Marți 123027	Mercuri 123028
Joi 12411	Vineri 55348	Sambătă 60015	

Prețurile losurilor de clasa I-ă sunt:

$\frac{1}{8}$ losuri orig. fl. —75, sau cor. 150; || $\frac{1}{4}$ los original fl. 150, sau cor. 3—; $\frac{1}{2}$ " " " 3—, " " 6—; || $\frac{1}{1}$ " " " 6—, " " 12—.

Losurile le espediem cu rambursă ori dacă se plătesc înainte. Plan oficios gratuit. Comande pentru losuri originale cerem imediat, dar mai târziu până în

5 Maiu a. e.

Rugăm comande cu toată încrederea, deoarece losurile noastre de noroc sunt foarte căutate și se trec iute.

CASA DE BANCĂ A LUI

TÖRÖK A. és Tsa

Telegram-adresă:
„Török, Budapest“.

BUDAPEST.

Telegram-adresă:
„Török, Budapest“.

Cea mai mare prăvălie de losuri din țară.

Filialele noastre de vânzare:

Centru: Szervita-tér 3a, I. filială: Váci-körut 4a.
în palatul propriu.

II. filială: Teréz-körut 46a. III. filială: Muzeum-körut 11a.

Cel mai bun și mai ieftin asortiment pentru procurarea ornamentelor bisericesti, pentru toate bisericile greco-or. române și sârbești, și anume:

odăjdii colorate și negre, acodereminte, prapori mari, steaguri pentru biserici, candelă, cruci, baldachin, ripide, icoane sante, icoane rusești de tot felul, icoane istorice etc. etc.

In atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sante pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

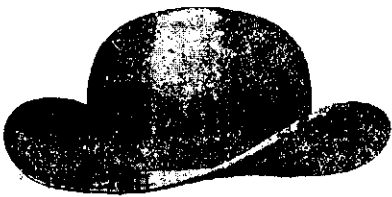
— Cele mai moderne pălări preotesti. —

Haine pentru dnii preoți, brăne și camilafce. Pregătesc bine și prompt vesminte preotesti, căci am un croitor foarte isteți. La dorință dau detașuri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor fi serviti în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în alt loc. Comande esecut momentan în modul cel mai prompt și mai constiențios

Catalog ilustrat trimis gratuit.

Cerând comande abundante, rămân cu stimă

Nicola Ivkovics, Ujvidék
strada Duna, casa proprie.



„GROOM”

Motoarele noastre cu benzină și locomobilele noastre triceratoare produc minuni.

Numai noi dăm garanță de 3 ani.

Dacă vii la Budapesta să privești stabilimentul nostru de mori cu lumină electrică. Motoare sugătoare, solviri în rate. Prețuri curente trimite gratuit:

Zámborszky és Társai

fabrică brevetată cu motor automat pentru tăiat de lemne b. t.

BUDAPEST, V. Vigszinház-utca Nr. 3.

Fondat la 1846.

Telefon 25—37.

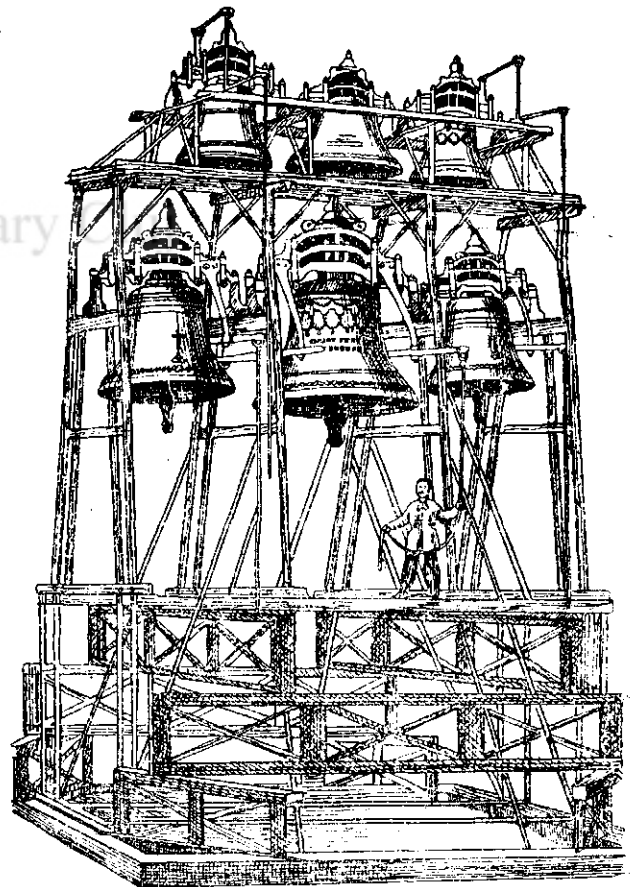
Pozdech József următor Thury Ferenc

Budapesta,

VI., Lehel-utca Nr. 8.



Mare fabrică de instrumente muzicale de suflat, turnătorie de clopote și metale, făurărie și ajustărie de clopote cu brevet.



Catalog și preliminar de spese trimite franco.

AVIZ.

Am onoare a aduce la cunoștința on. publicului damelor, că

în strada Eötvös nr. 17

etagiul I

am deschis

un atelier

de mode pentru dame,

fason englezesc și franțuzesc

aici primesc tot felul de lucruri din specia aceasta și le execut ori cât de garnisite în timpul cel mai scurt, tot asemenea primenea și comande din provincie.

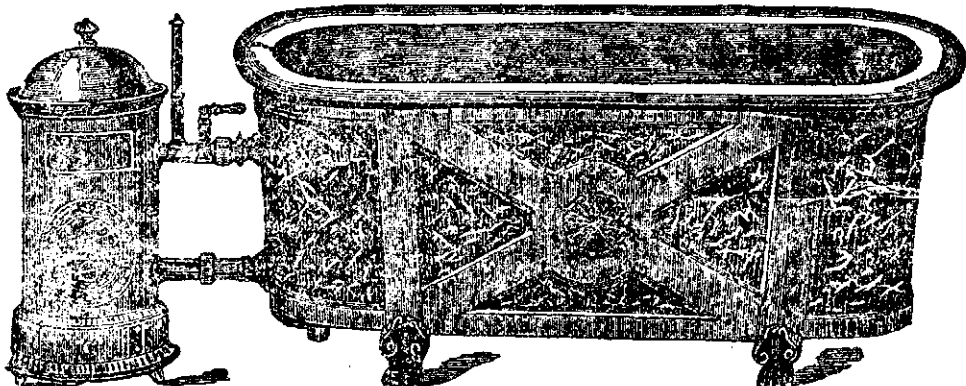
Notând că prețurile mele sunt cât se poate de moderate, solicitând încrederea stim. publice.

Român cu distinsă stimă:

Székely Henrik.

Vană de scăldat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur-impjur dela 50 cor. în sus

asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de șezut, vane pentru copii, etc. Primesc instalare de apeducte, de closete engleze și de pompe.



LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr

Preț-curent gratuit și franco.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. public că am preluat salonul de sub conducerea doamnei Koszilkov Jozsef-né din palatul contelui Nádasdy și l-am mutat în strada Deák Ferencz nr. 31 (casa Bonts) unde gătesc în esecția cea mai modernă toaletele cele mai elegante engleze și franceze.

tot acolo am aranjat

un salon de confecții de copii

care va fi cendus și pe viitoriu de doamna KOSZILKOV JÓZSEF-né.

Recomandându-mă bunăvoinței onor. public promit, că prin lucrul cu gust și prețurile moderate voiui binemerita satisfacția deplină a comandanților mei. Cu stimă:

FARKAS FERENC-né,

salon de confecții de dame și copii. Arad, Deák Ferencz u. 31 (casa Bonts.)